

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΓΕΝ. ΓΡΑΜ. ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡ/ΝΤΟΣ & ΥΔΑΤΩΝ

ΓΕΝ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

Ταχ. Δ/ση: Πατησίων 147

Ταχ. Κώδικας: 11251 Αθήνα

Πληροφορίες: Κ. Μασίκα

Τηλέφωνο: 2108645762

e-mail: k.masika@prv.ypeka.gr

Προς : Γενικό Γραμματέα Φυσικού
Περιβάλλοντος & Υδάτων

ΘΕΜΑ: Εισήγηση για την έγκριση της Μελέτης 9α: «Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Κρήτης (Ομάδα περιοχών Περιφερειακών Ενοτήτων Ρεθύμνου (μέρους), Ηρακλείου και Λασιθίου)»

Σχετικά με την εν θέματι Μελέτη 9α: «Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Κρήτης (Ομάδα περιοχών Περιφερειακών Ενοτήτων Ρεθύμνου (μέρους), Ηρακλείου και Λασιθίου)», σας γνωστοποιούμε τα εξής:

Α. Πλαίσιο εκπόνησης της Μελέτης

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν. 3937/2011 (ΦΕΚ Α 60/31.3.2011) προβλέπεται η δημιουργία ενός Εθνικού Συστήματος Προστατευόμενων Περιοχών, το οποίο περιλαμβάνει περιοχές που υπάγονται στις κατηγορίες προστασίας του άρθρου 19 του Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ Α 160/16.10.1986), όπως αυτό αντικαταστάθηκε και ισχύει με το άρθρο 46 του Ν. 4685/2020 (ΦΕΚ Α 92/07.05.2020).

Οι περιοχές που συμπεριλαμβάνονται στον Εθνικό Κατάλογο Περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 χαρακτηρίζονται δια της παραγράφου 1α του άρθρου 19 του Ν. 1650/1986, όπως ισχύει, ως Περιοχές Προστασίας της Βιοποικιλότητας και διακρίνονται σε Ειδικές Ζώνες Διατήρησης, Ζώνες Ειδικής Προστασίας και σε προτεινόμενους Τόπους Κοινοτικής Σημασίας, σύμφωνα με την ειδικότερη κατάταξή τους στο Παράρτημα Ι και τους συνημμένους σε αυτό Πίνακες 1 και 2 της κοινής απόφασης των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων υπ' αριθμ. 50743/2017

(Β' 4432). Οι ρυθμίσεις για την προστασία και διαχείριση απορρέουν από το άρθρο 9 του Ν. 3937/2011, όπως ισχύει.

Σύμφωνα με το άρθρο 21 του Ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε με την §1 του άρθρου 47 του Ν. 4685/2020, για την προστασία και τη διατήρηση των περιοχών προστασίας της βιοποικιλότητας (δίκτυο Natura 2000) απαιτούνται: α) Εκπόνηση Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (§2 ΕΠΜ), β) Σύνταξη και έκδοση Προεδρικού Διατάγματος (§4 ΠΔ) και γ) Σύνταξη Σχεδίου Διαχείρισης (§3 ΣΔ). Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 21 του Ν. 1650/1986, όπως ισχύει (Ν. 4685/2020), η Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη αποτελεί την επιστημονική μελέτη τεκμηρίωσης του Προεδρικού Διατάγματος μιας ή περισσότερων προστατευόμενων περιοχών και του Σχεδίου Διαχείρισης κάθε προστατευόμενης περιοχής. Ειδικότερα εστιάζει στον χαρακτηρισμό των προστατευόμενων περιοχών, στις ζώνες που ορίζονται εντός αυτών, στην αναγκαιότητα ή μη θεσμοθέτησης περιφερειακών ζωνών, οικολογικών διαδρόμων, καθώς και στην πρόταση ρύθμισης δραστηριοτήτων και λειτουργιών και πρόβλεψης κατάλληλων μέτρων και δράσεων για τη διατήρηση του προστατευτέου αντικειμένου κάθε προστατευόμενης περιοχής.

Με σκοπό την εφαρμογή των νομικών διατάξεων για τη θεσμοθέτηση των προστατευόμενων περιοχών της χώρας, τον Οκτώβριο του 2017 προκηρύχθηκε από το Τμήμα Βιοποικιλότητας και Προστατευόμενων Περιοχών της Διεύθυνσης Προστασίας Βιοποικιλότητας, Εδάφους και Διαχείρισης Αποβλήτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ), ανοικτός διεθνής διαγωνισμός για την ανάθεση και υλοποίηση του έργου «Σύνταξη ΕΠΜ, Ειδικών Εκθέσεων και Σχεδίων Διαχείρισης για περιοχές του Δικτύου Natura 2000».

Στο πλαίσιο αυτό, για την υλοποίηση του έργου, έχουν ανατεθεί έντεκα (11) συνολικά Μελέτες, κάθε μία από τις οποίες υλοποιεί το αντικείμενο του έργου σε επιμέρους ομάδες περιοχών του δικτύου Natura 2000, καθώς και μία μελέτη που αφορά στον τεχνικό και επιστημονικό συντονισμό της εκπόνησης των 11 μελετών.

Με το από 19-02-2019 Ιδιωτικό Συμφωνητικό, ανατέθηκε από το Τμήμα Προστατευόμενων Περιοχών της Διεύθυνσης Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του ΥΠΕΝ, η εκπόνηση της Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης 9: «Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Κρήτης» στην εταιρεία «ΟΙΚΟΜ ΕΠΕ».

Η Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη 9α: «Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Κρήτης» έχει ως στόχο τη σύνταξη ΕΠΜ και την πρόταση μέτρων διαχείρισης στην ομάδα περιοχών Περιφερειακών Ενοτήτων Ρεθύμνου (μέρους), Ηρακλείου και Λασιθίου και συγκεκριμένα των περιοχών με κωδικούς: GR4310002-Γιούχτας-Φαράγγι Αγίας Ειρήνης (ΕΖΔ), GR4310003-Νήσος Δία (ΕΖΔ/ΖΕΠ), GR4310004-Δυτικά Αστερούσια (από Αγιοφάραγγο έως Κόκκινο Πύργο (ΕΖΔ), GR4310005-Αστερούσια (Κόφινας) (ΕΖΔ), GR4310006-Δίκτη: Ομαλός Βιάννου (Σύμη-Ομαλός) (ΕΖΔ), GR4310009-Κρουσώνας-Βρωμόνερο-Ίδης (ΖΕΠ), GR4310010-Όρος Γιούχτας (ΖΕΠ), GR4310011-Κορυφή Κούπα (Δυτική Κρήτη) (ΖΕΠ), GR4310012-Εκβολή Γεροποτάμου Μεσαράς (ΖΕΠ), GR4310013-Αστερούσια Όρη (Κόφινας) (ΖΕΠ), GR4320002-Δίκτη: Οροπέδιο Λασιθίου, Καθαρό, Σελένα, Κράσι, Σελακάνος, Χαλασμένη Κορυφή (ΕΖΔ/ΤΚΣ), GR4320003-Νήσος Χρυσή (ΕΖΔ), GR4320004-Μονή Καψά (ΕΖΔ), GR4320005-Όρος Θρυπτή (ΕΖΔ), GR4320006-Βορειοανατολικό Άκρο Κρήτης: Διονυσάδες, Ελάσα και Χερσόνησος Σίδερο (Άκρα Μαύρο Μούρι-Βάι-Άκρα Πλάκας) και Θαλάσσια Ζώνη (ΕΖΔ/ΤΚΣ), GR4320008-Νήσος Κουφονήσι και Παράκτια Θαλάσσια Ζώνη (ΕΖΔ), GR4320009-Βορειοανατολικό Άκρο Κρήτης (ΖΕΠ), GR4320010-Λάζαρος Κορυφή-Μαδάρα Δίκτης (ΖΕΠ), GR4320011-Διονυσάδες Νήσοι και Θαλάσσια Ζώνη (ΖΕΠ), GR4320013-

Φαράγγι Σεληνάρι-Βραχάσι (ΖΕΠ), GR4320014-Νοτιοδυτική Θρυπτή (Κουφωτό) (ΖΕΠ), GR4320016-Όρη Ζάκρου (ΖΕΠ), GR4320017-Νήσος Κουφονήσι, Γύρω Νησίδες και Νησίδες Κάβαλλοι (ΖΕΠ), GR4330002-Όρος Κέδρος (ΕΖΔ), GR4330003-Κουρταλιώτικο Φαράγγι-Μονή Πρέβελι-Ευρύτερη Περιοχή (ΕΖΔ), GR4330004-Πρασσανό Φαράγγι-Πάτσος-Σφακορύακο Ρέμα-Παραλία Ρεθύμνου και Εκβολή Γεροποτάμου, Ακρ. Λιανός Κάβος-Περιβόλια (ΕΖΔ), GR4330005-Όρος Ίδη (Βορίζια, Γερανοί, Καλή Μαδάρα) (ΖΕΠ), GR4330006-Σώρος-Αγκάθι-Κέδρος (ΖΕΠ), GR4330007-Κουρταλιώτικο Φαράγγι, Φαράγγι Πρέβελι (ΖΕΠ), GR4330008-Πρασσανό Φαράγγι (ΖΕΠ), GR4330009-Όρος Ψηλορείτης (Νοτιοδυτικό Τμήμα) (ΖΕΠ).

Σύμφωνα με την προκήρυξη οι προδιαγραφές του έργου συντάχθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 11 και τον πίνακα 4 του άρθρου 16 της υπ' αριθμ. 69269/ 5387/1990 Κ.Υ.Α. (ΦΕΚ 678/Β25-10-90), καθώς και τις επιμέρους οδηγίες και εξειδικεύσεις που εστάλησαν από την Διευθύνουσα Υπηρεσία και τον ανάδοχο του έργου «Τεχνικός Και Επιστημονικός Συντονισμός Της Εκπόνησης ΕΠΜ, Σχεδίων Προεδρικών Διαταγμάτων (ΠΔ) Και Σχεδίων Διαχείρισης (ΣΔ) για τις Περιοχές Του Δικτύου Natura 2000». Επισημαίνεται ότι στο οριστικό τεύχος της Μελέτης 9α: «Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Κρήτης (Ομάδα περιοχών Περιφερειακών Ενοτήτων Ρεθύμνου (μέρους), Ηρακλείου και Λασιθίου)», έχουν ενσωματωθεί τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης της μελέτης που έλαβε χώρα από τον Δεκέμβριο 2021 έως τον Φεβρουάριο 2022 (<https://ypen.gov.gr/diavouleusi/>), σύμφωνα με το υπ' αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΒΠ/115571/3212/4-11-2022 έγγραφο του Τμήματος Προστατευόμενων Περιοχών του ΥΠΕΝ με θέμα «Διαβίβαση του Παραδοτέου Γ6: Έκθεση αξιολόγησης προτάσεων που κατατέθηκαν στη διαδικασία διαβούλευσης της ΕΠΜ 9α» και την συνάντηση που πραγματοποιήθηκε με την Διευθύνουσα Υπηρεσία στις 19.07.2023 με θέμα τις παρατηρήσεις για την ολοκλήρωση της μελέτης «Εκπόνηση Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης και Σχεδίου Διαχείρισης για τις περιοχές του δικτύου Natura 2000 της Περιφέρειας Κρήτης (Περιφερειακές Ενότητες Ρεθύμνου (μέρους), Ηρακλείου και Λασιθίου)».

Β. Μορφή και Περιεχόμενα της ΕΠΜ

Η Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη 9α: «Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Κρήτης (Ομάδα περιοχών Περιφερειακών Ενοτήτων Ρεθύμνου (μέρους), Ηρακλείου και Λασιθίου)» αποτελείται από:

1. το Τεύχος Μελέτης (ΜΑ) της ΕΠΜ το οποίο διαρθρώνεται σε πέντε (5) κεφάλαια και περιλαμβάνει αναλυτικά:

- Το πρώτο κεφάλαιο στο οποίο προσδιορίζονται τα όρια της περιοχής μελέτης και της ευρύτερης περιοχής, δίνεται συνοπτικά το ιστορικό προστασίας της περιοχής, με απλή χρονολογική αναφορά σε μελέτες αναγνώρισης, διοικητικές πράξεις και λοιπές δράσεις που είχαν ως σκοπό αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο στη διατήρηση της φύσης στην περιοχή.
- Το δεύτερο κεφάλαιο στο οποίο γίνεται η περιγραφή της περιοχής μελέτης και του προστατευτέου αντικειμένου: 1) Δίνονται στοιχεία σχετικά με τα χαρακτηριστικά του αβιοτικού περιβάλλοντος εστιάζοντας σε εκείνα που σχετίζονται με τη διατήρηση του προστατευτέου αντικειμένου. 2) Δίνονται στοιχεία του βιοτικού περιβάλλοντος της περιοχής. Γίνεται περιγραφή των πολύ σημαντικών και των άλλων σημαντικών τύπων οικοτόπων, των πολύ σημαντικών και των άλλων σημαντικών ειδών χλωρίδας και πανίδας και των σημαντικών ειδών ορνιθοπανίδας της περιοχής μελέτης. Επιπλέον, παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τις ιδιαίτερα σημαντικές περιοχές και

ενδιαιτήματα των σπουδαιότερων ειδών χλωρίδας, πανίδας και ορνιθοπανίδας. Αναφέρονται συνοπτικά τα κύρια χαρακτηριστικά του πληθυσμού που δραστηριοποιείται στην περιοχή μελέτης, η κατανομή κάλυψης γης, οι υφιστάμενες χρήσεις γης και δραστηριότητες, καθώς και η σημασία τους για το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον της περιοχής. Παρατίθενται τα χαρακτηριστικά των χρήσεων/ δραστηριοτήτων που είναι δυνατόν να επηρεάσουν το προστατευτέο αντικείμενο άμεσα, δηλαδή είτε με απευθείας χρήση των ειδών χλωρίδας και πανίδας, είτε με κατάληψη ή καταστροφή των φυσικών οικοτόπων και των ενδιαιτημάτων των ειδών ή/ και εμμέσως με υποβάθμιση των τελευταίων. 4) Αναφέρονται συνοπτικά τα κύρια χαρακτηριστικά του υφιστάμενου χωρικού σχεδιασμού εστιάζοντας σε τυχόν σχέδια ανάπτυξης που προγραμματίζονται ή είναι σε εξέλιξη. Αναφέρονται επίσης αναμενόμενες κληρονομιάς. Επισημαίνονται οι περιοχές και τα στοιχεία με ιδιαίτερη σημασία. επιπτώσεις των σχεδίων ανάπτυξης στο προστατευτέο αντικείμενο. 5) Γίνεται αναφορά στη σχέση του προστατευτέου αντικειμένου με τα υπάρχοντα στοιχεία της ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.

- Στο τρίτο κεφάλαιο αξιολογούνται συνολικά τα χαρακτηριστικά του φυσικού περιβάλλοντος με βάση τα στοιχεία του κεφαλαίου 2 και αναδεικνύονται οι ανάγκες προστασίας και διατήρησης λόγω της παρουσίας προστατευόμενων τύπων οικοτόπων και ενδιαιτημάτων ειδών χλωρίδας και πανίδας. Σχολιάζονται οι οικολογικές απαιτήσεις των ειδών και των οικοτόπων, που θα πρέπει να ληφθούν ιδιαίτερα υπόψη στις προτάσεις χρήσεων του χώρου, ώστε να διασφαλιστεί η διατήρηση των φυσικών στοιχείων της συγκεκριμένης περιοχής και διατυπώνονται οι στόχοι διατήρησης του προστατευτέου αντικειμένου, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα του έργου της εποπτείας. Τέλος δίνονται οι φυσικές και αναπτυξιακές δυνατότητες της περιοχής μελέτης μέσω της εκτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών σε αυτή.
- Το τέταρτο κεφάλαιο το οποίο περιλαμβάνει τον καθορισμό των προστατευόμενων περιοχών και του πλαισίου για την προστασία του προστατευτέου αντικειμένου (χαρακτηρισμός προστατευόμενων περιοχών, καθορισμός ζωνών προστασίας ανά προστατευόμενη περιοχή), τη μεθοδολογία και την τεκμηρίωση επιλογής ζωνών προστασίας, τον προσδιορισμό των προτεινόμενων ειδικών χρήσεων ανά προστατευόμενη περιοχή και ανά ζώνη προστασίας (παραδοχές, γενικές ρυθμίσεις, χρήσεις και ρυθμίσεις ανά ζώνη, τεκμηρίωση και εκτίμηση επιπτώσεων) και τη περιγραφή του πλαισίου διοίκησης των περιοχών.
- Το πέμπτο κεφάλαιο της μελέτης το οποίο αποτελεί το Σχέδιο Διαχείρισης της περιοχής μελέτης στο οποίο δίνονται οι κατευθύνσεις και οι προτεραιότητες για την εφαρμογή των έργων, δράσεων και μέτρων που απαιτούνται για την αποτελεσματική προστασία και διαχείριση των κατά περίπτωση προστατευόμενων αντικειμένων. Διαρθρώνεται σε τρία διακριτά τμήματα. Το πρώτο τμήμα αποτελεί ανασκόπηση και οργάνωση δεδομένων σχετικών με τους τύπους οικοτόπων και τα είδη των προστατευόμενων περιοχών, τις πιέσεις που δέχονται και τους στόχους διατήρησης που έχουν τεθεί γι' αυτά. Το δεύτερο τμήμα περιλαμβάνει προτάσεις διαχειριστικών δράσεων και μέτρων, και το τρίτο τμήμα αποτελεί το πρόγραμμα παρακολούθησης και αξιολόγησης.
- Τις βιβλιογραφικές πηγές.

2. Χάρτες που απεικονίζουν τα όρια και τις προτεινόμενες ζώνες προστασίας για κάθε Περιοχή Προστασίας της Βιοποικιλότητας.
3. Φύλλα των ζωνών προστασίας («ζωνόφυλλα») όπου παρουσιάζονται συγκεντρωτικά οι επιτρεπόμενες χρήσεις ανά πολύγωνο ζώνης προστασίας, για κάθε προτεινόμενη Περιοχή Προστασίας της Βιοποικιλότητας.
4. Φύλλα των χρήσεων γης, όπου παρουσιάζονται πίνακες στους οποίους περιγράφονται συνοπτικά οι ειδικές χρήσεις γης ανά κατηγορία ζώνης για κάθε προτεινόμενη Περιοχή Προστασίας της Βιοποικιλότητας.
5. Φύλλα των μέτρων διαχείρισης («μετρόφυλλα») όπου παρουσιάζονται αναλυτικά τα προτεινόμενα μέτρα διαχείρισης για κάθε προτεινόμενη Περιοχή Προστασίας της Βιοποικιλότητας.
6. Άλλα υποστηρικτικά αρχεία τεκμηρίωσης. Αναλυτικά το Τεύχος Τεκμηρίωσης (ΤΤΑ) της ΕΠΜ συμπεριλαμβάνει τα Τεύχη τεκμηρίωσης των Κεφαλαίων 2, 3 και 4, καθώς και το Ειδικό τεύχος με τίτλο «Κτηνοτροφία και προστατευόμενες περιοχές του Δικτύου Natura 2000 στην Κρήτη – Κεντρική και Ανατολική Κρήτη».
7. Αρχεία γεωχωρικών δεδομένων.
8. Φωτογραφικό υλικό

Γ. Συνοπτική Παρουσίαση Περιεχομένου της ΕΠΜ

Γ1. Εισαγωγή – Περιοχή Μελέτης

Η περιοχή μελέτης περιλαμβάνει την έκταση που καλύπτουν χωρικά τριανταμία (31) περιοχές του δικτύου Natura 2000, από τις οποίες οι δεκατέσσερις (14) είναι Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ), οι δεκαέξι (16) Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) και η μία (1) προστατεύεται τόσο ως Ειδική Ζώνη Διατήρησης όσο και ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας. Η περιοχή μελέτης (χωρίς τα επικαλυπτόμενα τμήματα αυτής) καταλαμβάνει συνολικά 203.682,50 εκτάρια (ha), εκ των οποίων τα 162.457,89 εκτάρια (ha) (79,76%) είναι χερσαία έκταση και τα 41.224,61 εκτάρια (ha) (20,24%) θαλάσσια.

Κωδικός περιοχής Natura 2000	Τύπος περιοχής Natura 2000	Ονομασία περιοχής Natura 2000
GR4310002	ΖΕΠ	ΓΙΟΥΧΤΑΣ-ΦΑΡΑΓΓΙ ΑΓΙΑΣ ΕΙΡΗΝΗΣ
GR4310003	ΕΖΔ-ΖΕΠ	ΝΗΣΟΣ ΔΙΑ
GR4310004	ΕΖΔ	ΔΥΤΙΚΑ ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΑ (ΑΠΟ ΑΓΙΟΦΑΡΑΓΓΟ ΕΩΣ ΚΟΚΚΙΝΟ ΠΥΡΓΟ)
GR4310005	ΕΖΔ	ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΑ (ΚΟΦΙΝΑΣ)
GR4310006	ΕΖΔ	ΔΙΚΤΗ: ΟΜΑΛΟΣ ΒΙΑΝΝΟΥ (ΣΥΜΗ-ΟΜΑΛΟΣ)
GR4310009	ΖΕΠ	ΚΡΟΥΣΩΝΑΣ-ΒΡΩΜΟΝΕΡΟ ΙΔΗΣ
GR4310010	ΖΕΠ	ΟΡΟΣ ΓΙΟΥΧΤΑΣ
GR4310011	ΖΕΠ	ΚΟΥΡΥΦΗ ΚΟΥΠΑ (ΔΥΤΙΚΗ ΚΡΗΤΗ)
GR4310012	ΖΕΠ	ΕΚΒΟΛΗ ΓΕΡΟΠΟΤΑΜΟΥ ΜΕΣΑΡΑΣ
GR4310013	ΖΕΠ	ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΑ ΟΡΗ (ΚΟΦΙΝΑΣ)

Κωδικός περιοχής Natura 2000	Τύπος περιοχής Natura 2000	Ονομασία περιοχής Natura 2000
GR4320002	ΕΖΔ-ΤΚΣ	ΔΙΚΤΗ: ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΛΑΣΙΘΙΟΥ, ΚΑΘΑΡΟ, ΣΕΛΕΝΑ, ΚΡΑΣΙ, ΣΕΛΑΚΑΝΟΣ, ΧΑΛΑΣΜΕΝΗ ΚΟΡΥΦΗ
GR4320003	ΕΖΔ	ΝΗΣΟΣ ΧΡΥΣΗ
GR4320004	ΕΖΔ	ΜΟΝΗ ΚΑΨΑ (ΦΑΡΑΓΓΙ ΚΑΨΑ ΚΑΙ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗ)
GR4320005	ΕΖΔ	ΟΡΟΣ ΘΡΥΠΤΗΣ ΚΑΙ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗ
GR4320006	ΕΖΔ-ΤΚΣ	ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΑΚΡΟ ΚΡΗΤΗΣ: ΔΙΟΝΥΣΑΔΕΣ, ΕΛΑΣΑ ΚΑΙ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ ΣΙΔΕΡΟ (ΑΚΡΑ ΜΑΥΡΟ ΜΟΥΡΙ-ΒΑΪ-ΑΚΡΑ ΠΛΑΚΑΣ) ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ
GR4320008	ΕΖΔ	ΝΗΣΟΣ ΚΟΥΦΟΝΗΣΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ
GR4320009	ΖΕΠ	ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΑΚΡΟ ΚΡΗΤΗΣ
GR4320010	ΖΕΠ	ΛΑΖΑΡΟΣ ΚΟΡΥΦΗ-ΜΑΔΑΡΑ ΔΙΚΤΗΣ
GR4320011	ΖΕΠ	ΔΙΟΝΥΣΑΔΕΣ ΝΗΣΟΙ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ
GR4320013	ΖΕΠ	ΦΑΡΑΓΓΙ ΣΕΛΗΝΑΡΙ-ΒΡΑΧΑΣΙ
GR4320014	ΖΕΠ	ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗ ΘΡΥΠΤΗ (ΚΟΥΦΩΤΟ)
GR4320016	ΖΕΠ	ΟΡΗ ΖΑΚΡΟΥ
GR4320017	ΖΕΠ	ΝΗΣΟΣ ΚΟΥΦΟΝΗΣΙ, ΓΥΡΩ ΝΗΣΙΔΕΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ ΚΑΒΑΛΛΟΙ
GR4330002	ΕΖΔ	ΟΡΟΣ ΚΕΔΡΟΣ
GR4330003	ΕΖΔ	ΚΟΥΡΤΑΛΙΩΤΙΚΟ ΦΑΡΑΓΓΙ-ΜΟΝΗ ΠΡΕΒΕΛΗ-ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ
GR4330004	ΕΖΔ	ΠΡΑΣΣΑΝΟ ΦΑΡΑΓΓΙ-ΠΑΤΣΟΣ-ΣΦΑΚΟΡΥΑΚΟ ΡΕΜΑ-ΠΑΡΑΛΙΑ ΡΕΘΥΜΝΟΥ ΚΑΙ ΕΚΒΟΛΗ ΓΕΡΟΠΟΤΑΜΟΥ, ΑΚΡ. ΛΙΑΝΟΣ ΚΑΒΟΣ-ΠΕΡΙΒΟΛΙΑ
GR4330005	ΕΖΔ	ΟΡΟΣ ΙΔΗ (ΒΟΡΙΖΙΑ, ΓΕΡΑΝΟΙ, ΚΑΛΗ ΜΑΔΑΡΑ)
GR4330006	ΖΕΠ	ΣΩΡΟΣ-ΑΓΚΑΘΙ-ΚΕΔΡΟΣ
GR4330007	ΖΕΠ	ΚΟΥΡΤΑΛΙΩΤΙΚΟ ΦΑΡΑΓΓΙ, ΦΑΡΑΓΓΙ ΠΡΕΒΕΛΗ
GR4330008	ΖΕΠ	ΠΡΑΣΣΑΝΟ ΦΑΡΑΓΓΙ
GR4330009	ΖΕΠ	ΟΡΟΣ ΨΗΛΟΡΕΙΤΗΣ (ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΟ ΤΜΗΜΑ)

Σύμφωνα με την διοικητική διαίρεση της χώρας η περιοχή μελέτης ανήκει στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης, στην Περιφέρεια Κρήτης και στις Περιφερειακές Ενότητες (Π.Ε.) Ρεθύμνου, Ηρακλείου και Λασιθίου. Επίσης, σύμφωνα με τον Νόμο 4685/2020 (ΦΕΚ 92/Α/7.5.20) όπως ισχύει, η αρμοδιότητα διαχείρισης των Προστατευόμενων Περιοχών ανήκει στον «Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής» (ΟΦΥΠΕΚΑ). Ειδικότερα, σε περιφερειακό επίπεδο, δύο Μονάδες Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΜΔΠΠ) έχουν αρμοδιότητα στην περιοχή μελέτης, η Μ.Δ. Εθνικού Πάρκου Σαμαριάς και Προστατευόμενων Περιοχών Δυτικής Κρήτης και η Μ.Δ. Προστατευόμενων Περιοχών Ανατολικής Κρήτης.

Το θαλάσσιο τμήμα της περιοχής μελέτης εκτείνεται: **1.** στον Κόλπο Αλμυρού, από την πόλη του Ρεθύμνου έως και τις εκβολές του Γεροπόταμου, Δήμου Μυλοποτάμου, Π.Ε. Ρεθύμνου, **2.** στον κόλπο της Μεσαράς, από το Καλαμάκι έως και την Παραλία του Κόκκινου Πύργου, **3.** στο παραλιακό μέτωπο των Αστερουσίων ανατολικά του Λέντα έως και την παραλία Τσούτσουρος, Δήμου Μινώα Πεδιάδος, Π.Ε. Ηρακλείου, **4.** στη θαλάσσια έκταση γύρω από

το Κουφονήσι Λασιθίου, και 5. Στο Βορειοανατολικό Άκρο της Κρήτης και τις Νήσους Διονυσάδες, Δήμου Σητείας, Π.Ε. Λασιθίου.

Στο χερσαίο τμήμα της περιοχής μελέτης μπορούν να διακριθούν οι ακόλουθες περιοχές:

- Η περιοχή των προστατευόμενων περιοχών της Π.Ε Ρεθύμνου στις οποίες περιλαμβάνεται το Όρος Ίδη (τμήμα του εκτείνεται στους Δήμους Μαλεβιζίου, Ηρακλείου, Γόρτυνας και Φαιστού, της Π.Ε. Ηρακλείου), το Όρος Κέδρος, η τεχνητή Λίμνη Ποταμών και η λεκάνη αποστράγγισης της, το Πρασσανό Φαράγγι, το Σφακορύακο και οι εκβολές του καθώς και η αμμώδης παραλία στον Κόλπο Αλμυρού. Τέλος στην ίδια περιοχή ανήκουν το Φαράγγι του Κουρταλιώτη έως της εκβολές του αλλά και οι ορεινές εκτάσεις από το Φαράγγι του Κοτσυφού στα Δυτικά έως τον Βατό, τον Ακτούντα και το Άδρακτο στα Ανατολικά.
- Η περιοχή των Ανατολικών (Δήμοι Γόρτυνας, Αρχανών-Αστερουσίων, Μινώα Πεδιάδας και Φαιστού της Π.Ε. Ηρακλείου) και των Δυτικών Αστερουσίων (από το Αγιοφάραγγο έως Κόκκινο Πύργο) στην οποία περιλαμβάνονται επίσης η εκβολή του Γεροποτάμου Μεσαράς, στο Δήμο Φαιστού στην Π.Ε. Ηρακλείου. Στην ίδια περιοχή εντοπίζονται επίσης οι νησίδες Παπαδόπλακα, Μεγαλονήσι και Μικρονήσι
- Η περιοχή του Όρους Γιούχτα και του Φαραγγιού Αγίας Ειρήνης έως την Κνωσό, στους Δήμους Ηρακλείου και Αχαρνών Αστερουσίων, Π.Ε. Ηρακλείου.
- Η Νήσος Δία του Δήμου Χερσονήσου, Π.Ε. Ηρακλείου.
- Η ευρύτερη περιοχή του Οροπεδίου Λασιθίου η οποία καταλαμβάνει εκτάσεις των Δήμων Χερσονήσου, Μινώα Πεδιάδας, Βιάννου της Π.Ε. Ηρακλείου και των Δήμων Οροπεδίου Λασιθίου, Αγίου Νικολάου και Ιεράπετρας Π.Ε. Λασιθίου. Περιλαμβάνονται το Όρος Δίκη, τα Οροπέδια Λασιθίου και Καθαρού, το Φαράγγι Σεληνάρι, το Μαύρο Δάσος καθώς και τα Δάση Αζιλάκων, και Σελάκανου.
- Το Όρος Θρυπτής, το Φαράγγι Καψά και η Νήσος Χρυσή, στο Δήμο Ιεράπετρας της Π.Ε. Λασιθίου.
- Τα Όρη Ζάκρου, το Βορειοανατολικό Άκρο Κρήτης, με το φοινικόδασος του Βάι, οι Νήσοι Διονυσάδες, το Κουφονήσι και αρκετές μικρότερες νησίδες όπως οι Νήσοι Κάβαλλοι, οι Νησίδες Ελάσα και Γκράντες, στο Δήμο Σητείας της Π.Ε. Λασιθίου.

Σχετικά με τις χρήσεις γης, το 67% της έκτασης της καλύπτεται από δάση και ημιφυσικές εκτάσεις στις οποίες κυριαρχούν η σκληροφυλλική βλάστηση, οι φυσικοί βοσκότοποι και οι εκτάσεις με αραιή βλάστηση. Το 20% καλύπτεται από θαλάσσια, παράκτια αλλά και εσωτερικά υδάτινα οικοσυστήματα (λιμναία και ποτάμια). Το 12% χαρακτηρίζεται ως γεωργική γη με τους ελαιώνες να είναι η κυρίαρχη καλλιέργεια, ενώ μόλις το 0,18% της συνολικής έκτασης της περιοχής μελέτης καλύπτεται αστική δόμηση (Corine Land Cover, 2018).

Γ.2 Στόχοι προστασίας

Ο σκοπός προστασίας αφορά στη διασφάλιση του καθεστώτος διατήρησης για τις περιοχές του Δικτύου Natura 2000. Για τις Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ), ο σκοπός αφορά στην προστασία και διατήρηση των τύπων οικοτόπων του Παρ. Ι, καθώς των ειδών χλωρίδας και πανίδας των Παρ. ΙΙ & ΙV της Οδηγίας 92/43/ΕΚ. Για τις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ), ο σκοπός αφορά στην προστασία και διατήρηση των ειδών Οрниθοπανίδας (ΖΕΠ) του Παρ. Ι της

Οδηγίας 2009/147/ΕΚ και των μεταναστευτικών ειδών με τακτική έλευση, δηλαδή αυτών που περιλαμβάνονται στον κατάλογο ειδών χαρακτηρισμού ΖΕΠ στην Ελλάδα.

Βάσει αυτού, οι επιμέρους στόχοι προστασίας περιλαμβάνουν: α) Τη διατήρηση στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος που είναι μοναδικά σε διεθνές, κοινοτικό, εθνικό και τοπικό επίπεδο και β) Την ανταπόκριση της χώρας στις ενωσιακές δεσμεύσεις όσον αφορά στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Οι θεσμικές, κανονιστικές, διοικητικές και διαχειριστικές προτάσεις θα διέπονται από την αρχή της αειφορικής χρήσης των φυσικών πόρων και θα αποσκοπούν στην πρόταση ενός κατάλληλου μοντέλου διαχείρισης, το οποίο θα εμπεριέχει πρακτικές που δεν αλλοιώνουν και δεν προκαλούν βλάβες στο φυσικό περιβάλλον.

Γ.3 Περιγραφή προστατευτέου αντικειμένου

Η φυσιογραφία της περιοχής μελέτης είναι διακεκριμένη και επικρατούν οι μεγάλες κλίσεις και η κάλυψη των επιφανειών από βλάστηση μεγάλης ποικιλίας μορφών. Η θέα, οι βραχώδεις σχηματισμοί, τα οροπέδια, τα μεγάλης αισθητικής αξίας φαράγγια, οι παράκτιες και θαλάσσιες εκτάσεις καθιστούν την περιοχή έναν τόπο με πλούτο τοπικών στοιχείων. Οι γεωμορφολογικές ιδιαιτερότητες, αλλά και οι εναλλαγές οικοσυστημάτων και τοπίων προσδίδουν ιδιαίτερη αξία στην περιοχή μελέτης, τόσο στα στοιχεία φυσικού περιβάλλοντος, όσο και στο πολιτιστικό τοπίο.

Στην περιοχή μελέτης περιλαμβάνονται αξιόλογοι χερσαίοι και θαλάσσιοι τύποι οικοτόπων, όπου ενδιαιτούν σπάνια, ενδημικά, απειλούμενα είδη πανίδας και χλωρίδας με ιδιαίτερο βιογεωγραφικό ενδιαφέρον και τα οποία θα πρέπει να προστατευθούν, είτε με εφαρμογή άμεσων μέτρων περιορισμού και ελέγχου των δραστηριοτήτων που επιδρούν αρνητικά σ' αυτά, είτε έμμεσα με μέτρα διατήρησης/διαχείρισης συγκεκριμένων περιοχών-ζωνών στις οποίες τα εν λόγω στοιχεία εντοπίζονται. Η συγκεκριμένη προσέγγιση προστασίας συμβαδίζει με το πνεύμα της Οδηγίας 92/43 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

Ενδεικτικά και συνοπτικά αναφέρονται τα ακόλουθα επιλεγμένα στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος που αποδίδουν τη σημαντικότητα της περιοχής μελέτης:

- Η ποικιλομορφία του τοπίου η οποία περιλαμβάνει θαλάσσιες, παράκτιες, πεδινές, ημιορεινές και ορεινές περιοχές, σπήλαια και βάραθρα, νησιά και βραχονησίδες, υγροτοπικά οικοσυστήματα, καθώς και μια μίξη δασών, θαμνωδών και αγροτικών εκτάσεων, συμπεριλαμβανομένης και της ποικιλότητας του παράκτιου τοπίου με συνδυασμό βραχωδών ακτών, αμμωδών παραλίων και θαλάσσιων σπηλαίων.
- Η παρουσία σαράντα (40) τύπων οικοτόπων (Τ.Ο.) του παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, εκ των οποίων επτά (7) είναι οικότοποι προτεραιότητας (1120*: Εκτάσεις θαλάσσιας βλάστησης με *Posidonia* (*Posidonium oceanicae*), 1150*: Παράκτιες λιμνοθάλασσες, 2250*: Θίνες των παραλίων με *Juniperus* spp., 3170*: Μεσογειακά εποχιακά τέλματα, 6220*: Ψευδοστέπα με αγρωστώδη και μονοετή φυτά από *Thero-Brachypodietea*, 7210*: Ασβεστούχοι βάλτοι με *Cladium mariscus* και είδη της *Caricion davallianae* και 9370*: Φοινικοδάση του *Phoenix*).
- Η παρουσία έξι (6) τύπων οικοτόπων εθνικού ενδιαφέροντος, 21Β0: Παράκτιες θίνες και αμμώδεις παραλίες, 5340: Garrigues της Ανατολικής Μεσογείου, 72Α0: Καλαμώνες, 8250: Βραχώδη οικοσυστήματα χωρίς βλάστηση, 934Α: Ελληνικά δάση πρίνου και, 9620: Κοίτη ποταμού χωρίς βλάστηση.

- Η παρουσία επτά (7) σημαντικών ειδών χλωρίδας του παραρτήματος II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, μεταξύ των οποίων και τριών (3) ειδών προτεραιότητας (*Cephalanthera cucullata*, *Convolvulus argyrothamnus*, *Silene holzmannii*), αλλά και πλήθος ενδημικών και προστατευόμενων ειδών, εκ των οποίων κάποια είναι στενοενδημικά των περιοχών. Αναφέρονται αντιπροσωπευτικά τα είδη: *Epipactis cretica* (τοπικό ενδημικό είδος της Κρήτης, χαρακτηριζόμενο ως κινδυνεύον), *Geocaryum creticum* (ενδημικό είδος των υψηλών ορέων της Κεντρικής και Ανατολικής Κρήτης), *Scorzonera mollis* subsp. *idaea* (ενδημικό είδος των ορεινών όγκων του Ψηλορείτη και της Δίκτης), *Noccaea cretica* (ενδημικό είδος του Ψηλορείτη, της Δίκτης και των Λευκών Ορέων), *Bolanthus creutzburgii* (ενδημικό είδος των ορεινών όγκων των Λευκών Ορέων και του Ψηλορείτη), *Chaerophyllum creticum* (ενδημικό είδος των ορεινών όγκων του Ψηλορείτη και των Λευκών Ορέων χαρακτηριζόμενο ως τρωτό), *Crepis sibthorpiana* (ενδημικό είδος της Κρήτης που περιορίζεται στα ανώτερα υψόμετρα του Ψηλορείτη και των Λευκών Ορέων, χαρακτηριζόμενο ως τρωτό), *Crepis auriculifolia* (ενδημικό είδος της Κρήτης, γνωστό από όλους τους ορεινούς όγκους της, χαρακτηριζόμενο ως σχεδόν απειλούμενο), *Tragorogon lassithicus* (ενδημικό των ορεινών όγκων του Ψηλορείτη και της Δίκτης).
- Η ποικιλότητα της χερσαίας πανίδας με την παρουσία πλήθους σημαντικών ή/και απειλούμενων ειδών και ειδών προτεραιότητας (θηλαστικά, ερπετά, ασπόνδυλα, ιχθύες). Στην περιοχή μελέτης εντοπίζονται 13 είδη πανίδας του παραρτήματος II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ εννέα (9) εκ των οποίων είναι θηλαστικά και τέσσερα (4) ερπετά, και 113 άλλα σημαντικά είδη εκ των οποίων τρία (3) είναι αμφίβια, δύο (2) είναι ιχθύες, ογδόντα οκτώ (88) ασπόνδυλα, έντεκα (11) θηλαστικά και εννέα (9) ερπετά. Χαρακτηριστικά αναφέρεται το είδος *Crocidura zimmermanni* (Κρητική Μυγαλή) το οποίο αποτελεί το μοναδικό ενδημικό είδος θηλαστικού στην Ελλάδα και ζει μόνο στην Κρήτη, η Αγριόγατα (*Felis silvestris*) (Παρ. IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ) ως ενδημικό θηλαστικό υποείδος της Κρήτης (*Felis silvestris cretensis*), η Τοιχόσαυρα της Κρήτης (*Podarcis cretensis*) (Παρ. IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ), ενδημικό ερπετό για την Κρήτη και τις γύρω νησίδες, και Τρωτό (VU) σύμφωνα με το Ελληνικό Κόκκινο Βιβλίο, ο Κρητικός Βάτραχος, (*Pelophylax cretensis*) (Παρ. V της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ), ενδημικό αμφίβιο της Κρήτης και Κινδυνεύον (EN), σύμφωνα με το Ελληνικό Κόκκινο Βιβλίο.
- Η παρουσία σημαντικών καταφυγίων της χειροπτεροπανίδας. Αναφέρονται τα σπήλαια Στραβομύτη, Καμαραϊκό, Μαραθοσπηλιός και AR3, εντός των ορίων των περιοχών του δικτύου Natura 2000 και τα σπήλαια Θεριόσπηλιος, Νυχτεριδοσπηλιός, Μιλάτος, Γεροντοσπηλιός, Σφεντόνη και Πρίνου στα οποία απαντώνται συνολικά 7 είδη (*Rhinolophus ferrumequinum*, *Rhinolophus hipposideros*, *Rhinolophus blasii*, *Myotis emarginatus*, *Myotis capaccinii*, *Myotis blythii* και *Miniopterus schreibersii*) του παραρτήματος II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και 8 άλλα σημαντικά είδη χειρόπτερων της περιοχής (*Eptesicus serotinus*, *Hypsugo savii*, *Myotis aurascens*, *Pipistrellus hanaki*, *Pipistrellus kuhlii*, *Plecotus kolombatovici*, *Plecotus macrobullaris* και *Tadarida teniotis*).
- Η παρουσία των σπηλαίων και βράθρων: Λατσίδα των Γαϊδάρων, Σπήλαιο Δικταίο Άντρο, Σπήλαιο Μυθιά Καμπάθου, Σπήλαιο Τράπεζα, Βάραθρο Αγριμότρυπα, Βάραθρο Λακκί Κονταρή, Βάραθρο Ξεπατωμένη Λατσίδα, Σπήλαιο Λάμιας, Βάραθρο Ξυλούρη Τάφος, σημαντικές περιοχές σπηλαιόβιων ειδών ασπόνδυλων (*Anemadus creticus*, *Batrisodes paganettii*, *Chthonius daedaleus*, *Chthonius platakisi*, *Cordioniscus beroni*,

Dolichopoda paraskevi, *Duvalius mixanigi*, *Duvalius passaueri*, *Graeconiscus guanophilus*, *Graeconiscus kournasensis*, *Hoplopholcus minotaurinus*, *Lepthyphantes beshkovi*, *Lepthyphantes brignolianus*, *Megalepthyphantes minotaur*, *Minotauria fagei*, *Pholcus creticus*, *Platanosphaera cavernarum*, *Stictoleptura slamai*, *Tegenaria ariadnae* και *Tegenaria pieperi*).

- Η ύπαρξη παραλιών ωτοκίας της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*, τροφικών πεδίων των θαλασσίων χελωνών *Caretta caretta* και *Chelonia mydas* που σχετίζονται άμεσα με την παρουσία συγκεκριμένων τύπων οικοτόπων (1120* «Εκτάσεις θαλάσσιας βλάστησης με *Posidonia* (*Posidonium oceanicae*)» και 1170 «Υφαλοι»), η παρουσία κατακλυζόμενων ή εν μέρει κατακλυζόμενων θαλάσσιων σπηλαίων (Τ.Ο. 8330), τα οποία αποτελούν ενδιαίτημα της Μεσογειακής φώκιας *Monachus monachus*, καθώς και θαλάσσιων περιοχών τροφοληψίας και αναπαραγωγής του είδους του Παραρτήματος II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, *Tursiops truncatus*.
- Η ύπαρξη του τύπου οικοτόπου προτεραιότητας θαλάσσιων λιβαδιών φανερόγαμων φυτών *Posidonia oceanica* (Τ.Ο. 1120*) ο οποίος σχετίζεται στενά με την παρουσία του ενδημικού σε μεσογειακό επίπεδο δίθυρου μαλάκιου *Pinna nobilis* («Κρισίμως Κινδυνεύον» στην Κόκκινη Λίστα των Απειλούμενων Ειδών της IUCN), το οποίο χρήζει άμεσης διαχείρισης.
- Η ποικιλοπλοκότητα της ορνιθοπανίδας με την παρουσία πλήθους σημαντικών ή/και απειλούμενων αρπακτικών και υδροβίων ειδών. Έχουν καταγραφεί 268 είδη τα οποία είτε περιλαμβάνονται στο Παράρτημα I της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ, είτε είναι μεταναστευτικά είδη, είτε είδη τα οποία έχουν παρουσία στο ευρωπαϊκό καθεστώς απειλής ή στη λίστα της IUCN ή στις Συμβάσεις Βόννης και Βέρνης κ.α. Τα είδη *Aquila chrysaetos* (Χρυσαιτός), *Calonectris Diomedea* (Αρτέμης), *Emberiza caesia* (Φρυγανοσιόχλονο), *Falco biarmicus* (Χρυσογέρακο), *Falco eleonora* (Μαυροπετρίτης), *Falco naumanni* (Κικινέζι), *Falco peregrinus* (Πετρίτης), *Gypaetus barbatus* (Γυπαετός), *Gyps fulvus* (Όρνιο), *Hieraetus fasciatus* (Σπιζαετός), *Plegadis falcinellus* (Χαλκόκοτα), *Pyrrhocorax pyrrhocorax* (Κοκκινοκαλιακούδα), *Sylvia ruepelli* (Αιγαιοτσιροβάκος), έχουν οριστεί ως είδη χαρακτηρισμού.
- Το πλήθος μεταναστευτικών ειδών που διέρχονται από την περιοχή καθιστώντας την σημαντικό μεταναστευτικό σταθμό (Εκβολές Γεροποτάμου, ΒΑ Άκρο Κρήτης).

Στην περιοχή περιλαμβάνονται επίσης οι ακόλουθες θεσμοθετημένες περιοχές:

- Ένα (1) αισθητικό δάσος, το Φοινικοδάσος Βάι Λασιθίου, περιοχή η οποία εντάσσεται και στις ειδικά προστατευόμενες περιοχές σύμφωνα με τη Σύμβαση της Βαρκελώνης [N. 855/78 (ΦΕΚ235/Α/1978) και τον Ν. 1634/86 (ΦΕΚ 104/Α/1986)].
- Είκοσι έξι (26) Καταφύγια Άγριας Ζωής (ΚΑΖ): Χαλασιά (Ζενίων-Έξω Ποταμών-Μέσα Λασιθίου) (Κ565), Βίγλα-Κρύο Νερό (Αντισκαρίου) (Κ587), Άγ. Σαράντα (Άγ. Ιωάννου Ιεράπετρας) (Κ585), Ανάβλοχο (Βραχασίου) (Κ557), Νησί Χρυσή ή Γαϊδουρονήσι (Κ588), Κουφονήσι (Κ581), Ζάκρος (Ιτάνου) (Κ644), Αστερούσια Δήμων Αστερουσίων και Κόφιντα (Κ706), Βάι Δήμου Ιτάνου (Κ758), Διονυσάδες νήσοι Δήμου Σητείας (Κ921), Αστερούσια-Αγιοφάραγγο του Δήμου Μοιρών (Κ806), Θρυπτή Δήμου Ιεράπετρας (Κ875), Λατσιδιανή Κεφάλα Δήμου Νεάπολης (Κ876), Γούρνας Δήμος Κρουσώνα (Κ861), Σελάκανο Δήμου Ιεράπετρας (Κ874), Αμιρών, Κεφαλοβρυσίου Δήμου Βιάννου

(Κ857), Βρύσινα, Πρασσανό Φαράγγι Δήμου Ρεθύμνης (Κ772), Όρος Γιούχτας και Φαράγγι Αγίας Ειρήνης Δήμος Αρχανών (Κ859), Ψηλορείτης Δήμου Ζηρού και Ραβού (Κ860), Κουρούπα Δήμων Φοίνικα και Λάμπης (Κ763), Πρέβελι Δήμων Φοίνικα και Λάμπης (Κ761), Τριγιάδο Δήμου Ανωγείων (Κ760), Ψηλορείτης Δήμων Συβρίτου Κουρητών (Κ759), Πλαθιανή Λαγκάδα Δήμου Οροπεδίου (Κ774), Ζάκρος Δήμου Ιτάνου (Κ871), Πλάι Μαραζάκη Δήμου Ιτάνου (Κ762).

- Δέκα εννέα (19) Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (ΤΙΦΚ) του Ν.1465/1950, ο οποίος συμπληρώνει τον Ν.5351/1932 «Περί αρχαιοτήτων»: Η περιοχή του αρχαιολογικού χώρου Βασιλικής Ιεράπετρας, Η νήσος Χρυσέα (Γαϊδουρονήσι) Ιεραπέτρας, Η περιοχή Αρχάναι -Βαθύπετρον –Γιούχτας, Η περιοχή Βροντήσι, Η περιοχή Βρυονησιού ή Πρασονησιού Καλού Χωριού Μιραμπέλλου Λασιθίου (νησίδα και απέναντι αυτής ακτή), Η περιοχή Ίγνατος (Τσούτσουρος), Η περιοχή Ιδαίον Άντρον -Σπήλαιον Καμαρών, Η περιοχή Ιδαίου Άντρου, Η περιοχή Όρος Δίκη -Καρφί -Κράσι –Κερά, Η περιοχή Συβρίτου, Η περιοχή της Μονής Πρέβελι, Κουρταλιώτικο Φαράγγι, Η περιοχή του αρχαιολογικού χώρου Λατούς-Κριτσάς Μιραμπέλλου, Η περιοχή του όρμου και του φοινικοδάσους Βάι, Η περιοχή της Ι. Μονής Τοπλού, Η περιοχή του οροπεδίου Λασιθίου -Δικταίου Άντρου, Η χερσόνησος Ιτάνου Κοιν. Παλιοκάστρου Σητείας, Ο αρχαιολογικός χώρος περιοχής Καλαμακίου, Κοιν. Καμηλαρίου Πυργιωτίσσης, Οι περιοχές Παλαικάστρου, Πετσοφά και Καστρί, Το φαράγγι Κοτσιφού και Το φαράγγι Πατσού.
- Δύο (2) Γεωπάρκα της UNESCO: Το Γεωπάρκο Ψηλορείτη και το Γεωπάρκο Σητείας.
- Ένα (1) Απόθεμα Βιόσφαιρας της UNESCO: Απόθεμα Βιόσφαιρας Αστερουσίων Ορέων.
- Εννέα (9) Μικροί Νησιωτικοί Υγρότοποι: Εκβολή Γεροποτάμου (Υ431ΚΡΙ135), Αλυκή Χρυσής (Υ432ΗΡΥ001), Κουρεμένος (Υ432ΚΡΙ004), Εκβολή ρύακα Κάτω Ζάκρου (Υ432ΚΡΙ009), Χιόνα (Υ432ΚΡΙ012), Εκβολή Γεροποτάμου (Ρεθύμνου) (Υ433ΚΡΙ138), Εκβολή παραλίας Σταυρωμένου (Υ433ΚΡΙ139), Εκβολή Πλατανέ (Υ433ΚΡΙ142), Εκβολή Κουρταλιώτη (λίμνη Πρέβελις) (Υ433ΚΡΙ169).
- Μία (1) Αδιατάρακτη Φυσική Περιοχή, σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Δ'/303/25.04.2023) όπου ορίζονται «Πρόσθετοι όροι και περιορισμοί για την προστασία της περιοχής άνευ δρόμων του όρους Δίκη».
- Έξι (6) απάτητες παραλίες σύμφωνα με την Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 2364/Β/19.04.2024) «Όροι και περιορισμοί για τους αιγιαλούς και τις παραλίες υψηλής προστασίας (απάτητες παραλίες).
- Χαρακτηρισμός ως Προστατευόμενων Φυσικών Σχηματισμών (Protected Natural Formations) εδαφικών επιφανειών-θέσεων Μικρο-Αποθέματος του είδους *Horstrissea dolinicola*, συνολικού εμβαδού 38.076,31 τ.μ., που βρίσκονται στη τοποθεσία «Πετραδολάκια» όρους Ίδη-Ψηλορείτη, Δήμου Ανωγείων, Π.Ε. Ρεθύμνου Κρήτης.
- Πλήθος κηρυγμένων ιστορικών μνημείων και αρχαιολογικών χώρων.

Γ.4 Αξιολόγηση του φυσικού περιβάλλοντος/ προστατευτέου αντικειμένου

Η αξιολόγηση του φυσικού περιβάλλοντος (Κεφάλαιο 3) έγινε ανά περιοχή Natura 2000 με στόχο τον καθορισμό των προτεραιοτήτων διαχείρισης στην κάθε περιοχή. Αξιολογήθηκαν οι τύποι οικοτόπων, τα είδη χλωρίδας, πανίδας και ορνιθοπανίδας που απαντούν στην περιοχή,

με σκοπό τη διερεύνηση, τον προσδιορισμό και την ιεράρχηση εκείνων των μέτρων διαχείρισης που θα εξασφαλίζουν τη βελτιστοποίηση της συμβολής των τ.ο./ειδών ανά περιοχή στην Ικανοποιητική Κατάσταση Διατήρησής τους στη χώρα. Με τον τρόπο αυτό προσδιορίστηκαν οι προτεραιότητες ως προς τη λήψη κατάλληλων μέτρων διαχείρισης ανά Τ.Ο./είδος για κάθε περιοχή του δικτύου Natura, οι οποίες αναγνωρίστηκαν, ιεραρχήθηκαν και ομαδοποιήθηκαν, στη βάση των αναγκαίων ρυθμίσεων, δράσεων και παρεμβάσεων. Για κάθε περιοχή προσδιορίστηκαν θεσμικά/κανονιστικά μέτρα προστασίας και διατήρησης (θεσμικά μέτρα), εξειδικευμένα μέτρα ενεργού διαχείρισης /αποκατάστασης /οργάνωσης /λειτουργίας (διαχειριστικά μέτρα), καθώς και εφαρμογή στοχευμένων προγραμμάτων συλλογής πρωτογενών δεδομένων (μελέτες βάσης).

Για την αξιολόγηση και τον καθορισμό και ιεράρχηση των προτεραιοτήτων διαχείρισης χρησιμοποιήθηκαν, βάση των προδιαγραφών του έργου, ως κριτήρια, παράμετροι που ήδη χρησιμοποιούνται ευρέως σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, είτε για την αξιολόγηση της σημασίας των τόπων του Δικτύου Natura 2000 ως προς τη διατήρηση των τύπων οικοτόπων και ειδών (ΤΕΔ-SDFs), είτε για την αξιολόγηση των τύπων οικοτόπων και ειδών σε επίπεδο βιογεωγραφικής περιοχής στο κράτος μέλος (εθνικές εκθέσεις άρθρων 12 και 17). Πιο συγκεκριμένα κριτήρια αξιολόγησης αποτέλεσαν, η σχετική επιφάνεια (για τους τύπους οικοτόπων), ο σχετικός πληθυσμός (για τα είδη), ο βαθμός και η κατάσταση διατήρησης, η τάση της κατάστασης διατήρησης, τα είδη και οι τύποι οικοτόπων προτεραιότητας, τα είδη χαρακτηρισμού για τις ΖΕΠ. Σε ότι αφορά στους τύπους οικοτόπων και τα είδη των οποίων τα στοιχεία αξιολόγησης εντός του τόπου είναι άγνωστα, αυτά ομαδοποιήθηκαν και τέθηκε ως προτεραιότητα η συλλογή πρωτογενών δεδομένων και η βελτίωση της γνώσης μέσω μελετών βάσης.

Οι ομάδες τύπων οικοτόπων/ ειδών ως προς την προτεραιότητα διαχείρισης θεσμικών και διαχειριστικών μέτρων είναι τρεις (1, 2 και 3) και εκφράζουν υψηλή (1), μέση (2) και χαμηλή (3) προτεραιότητα διαχείρισης αντίστοιχα. Ακολουθώς συνοψίζονται στατιστικά των τύπων οικοτόπων και ομάδων ειδών τα οποία εντάσσονται στις ομάδες υψηλής (1) και μέσης (2) προτεραιότητας διαχείρισης για θεσμικά και διαχειριστικά μέτρα ανά ΕΖΔ/ΤΚΣ και ΖΕΠ:

Περιοχή Natura 2000	Θεσμικά μέτρα		Διαχειριστικά μέτρα	
	Υψηλής προτεραιότητας	Μέσης προτεραιότητας	Υψηλής προτεραιότητας	Μέσης προτεραιότητας
GR4310002	-	1 είδος χλωρίδας	2 τύποι οικοτόπων, 4 είδη πανίδας (θηλαστικά)	3 τύποι οικοτόπων, 1 είδος πανίδας (ερπετό)
GR4310003	-	1 είδος ορνιθοπανίδας-	2 τύποι οικοτόπων, 1 είδος πανίδας, 4 είδη ορνιθοπανίδας	2 τύποι οικοτόπων,
GR4310004	2 τύποι οικοτόπων	3 τύποι οικοτόπων	8 τύποι οικοτόπων, 4 είδη πανίδας (2 ερπετά, 2 θηλαστικά), 1 είδος χλωρίδας	5 τύποι οικοτόπων, 1 είδος πανίδας (ερπετό)
GR4310005	1 τύπος οικοτόπου	2 τύποι οικοτόπου, 1 είδος χλωρίδας	2 τύποι οικοτόπων, 2 είδη πανίδας (θηλαστικά), 1 είδος χλωρίδας	5 τύποι οικοτόπων, 1 είδος πανίδας (ερπετό)
GR4310006	1 τύπος οικοτόπου	-	1 είδος χλωρίδας	2 τύποι οικοτόπων
GR4310009	2 είδη ορνιθοπανίδας	1 είδος ορνιθοπανίδας	14 είδη ορνιθοπανίδας	-

Περιοχή Natura 2000	Θεσμικά μέτρα		Διαχειριστικά μέτρα	
	Υψηλής προτεραιότητας	Μέσης προτεραιότητας	Υψηλής προτεραιότητας	Μέσης προτεραιότητας
GR4310010	1 είδος ορνιθοπανίδας	-	8 είδη ορνιθοπανίδας	-
GR4310011	2 είδη ορνιθοπανίδας	2 είδη ορνιθοπανίδας	17 είδη ορνιθοπανίδας	-
GR4310012	1 είδος ορνιθοπανίδας	-	12 είδη ορνιθοπανίδας	-
GR4310013	2 είδη ορνιθοπανίδας	4 είδη ορνιθοπανίδας	8 είδη ορνιθοπανίδας	-
GR4320002	1 τύπος οικοτόπου, 1 είδος χλωρίδας	4 τύποι οικοτόπων, ένα είδος χλωρίδας	1 τύπος οικοτόπου, 3 είδη χλωρίδας	2 τύποι οικοτόπων, 1 είδος πανίδας (ερπετό)
GR4320003	1 τύπος οικοτόπου	-	3 τύποι οικοτόπων, 1 είδος πανίδας (θηλαστικό)	3 τύποι οικοτόπων
GR4320004	-	-	1 τύπος οικοτόπου, 1 είδος πανίδας (θηλαστικό)	1 τύπος οικοτόπου, 1 είδος πανίδας (ερπετό)
GR4320005	-	1 είδος χλωρίδας	4 τύποι οικοτόπων, 1 είδος χλωρίδας, 1 είδος πανίδας (θηλαστικό)	4 τύποι οικοτόπων, 1 είδος πανίδας (ερπετό)
GR4320006	1 τύπος οικοτόπου, 2 είδη χλωρίδας	3 τύποι οικοτόπων	9 τύποι οικοτόπων	4 τύποι οικοτόπων, 1 είδος χλωρίδας, 2 είδη πανίδας (θηλαστικά)
GR4320008		2 τύποι οικοτόπων	-	1 τύπος οικοτόπου, 2 είδη πανίδας (θηλαστικά)
GR4320009	-	1 είδος ορνιθοπανίδας	51 είδη ορνιθοπανίδας	-
GR4320010	3 είδη ορνιθοπανίδας	2 είδη ορνιθοπανίδας	57 είδη ορνιθοπανίδας	-
GR4320011	1 είδος ορνιθοπανίδας		36 είδη ορνιθοπανίδας	-
GR4320013	2 είδη ορνιθοπανίδας	2 είδη ορνιθοπανίδας	10 είδη ορνιθοπανίδας	-
GR4320014	1 είδος ορνιθοπανίδας	2 είδη ορνιθοπανίδας	7 είδη ορνιθοπανίδας	-
GR4320016	2 είδη ορνιθοπανίδας	2 είδη ορνιθοπανίδας	11 είδη ορνιθοπανίδας	-
GR4320017	-	-	2 είδη	-
GR4330002	1 τύπος οικοτόπου	1 τύπος οικοτόπου, 1 είδος χλωρίδας	1 τύπος οικοτόπου, 1 είδος χλωρίδας	3 τύποι οικοτόπων, 1 είδος πανίδας (ερπετό)
GR4330003	2 τύποι οικοτόπων	1 είδος χλωρίδας	6 τύποι οικοτόπων, 2 είδη πανίδας (1 ερπετό, 1 θηλαστικό)	5 τύποι οικοτόπων, 1 είδος πανίδας (ερπετό)
GR4330004	2 τύποι οικοτόπων, 1 είδος πανίδας (ερπετό), ένα είδος χλωρίδας	3 τύποι οικοτόπων	11 τύποι οικοτόπων, 5 είδη πανίδας (3 θηλαστικά, 2 ερπετά)	3 τύποι οικοτόπων, 1 είδος πανίδας (ερπετό)
GR4330005	2 τύποι οικοτόπων, 1 είδος χλωρίδας	2 τύποι οικοτόπων, 1 είδος χλωρίδας	1 τύπος οικοτόπου, 2 είδη χλωρίδας, 2 είδη πανίδας (θηλαστικά)	2 τύποι οικοτόπων, 2 είδη πανίδας (1 θηλαστικό, 1 ερπετό)
GR4330006	3 είδη ορνιθοπανίδας	1 είδος ορνιθοπανίδας	41 είδη ορνιθοπανίδας	-

Περιοχή Natura 2000	Θεσμικά μέτρα		Διαχειριστικά μέτρα	
	Υψηλής προτεραιότητας	Μέσης προτεραιότητας	Υψηλής προτεραιότητας	Μέσης προτεραιότητας
GR4330007	1 είδος ορνιθοπανίδας	3 είδη ορνιθοπανίδας	31 είδη ορνιθοπανίδας	-
GR4330008	1 είδος ορνιθοπανίδας	1 είδος ορνιθοπανίδας	10 είδη ορνιθοπανίδας	-
GR4330009	3 είδη ορνιθοπανίδας	3 είδη ορνιθοπανίδας	42 είδη ορνιθοπανίδας	-

Γ.5 Πιέσεις/ απειλές. Δυνητικές συγκρούσεις μεταξύ της διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος και των οικονομικών δραστηριοτήτων

Οι πιέσεις / απειλές που ασκούνται στα προστατευτέα αντικείμενα και σχετίζονται με τις υφιστάμενες δραστηριότητες/χρήσεις και τα ισχύοντα σχέδια ανάπτυξης, καταγράφηκαν και αναλύθηκαν λεπτομερώς, αναλόγως των διαθέσιμων δεδομένων και των ιδιομορφιών των πιέσεων και των προστατευτέων αντικειμένων. Στις περιπτώσεις που ήταν εφικτό τα δεδομένα έχουν εξειδικευτεί τόσο ανά προστατευτέο αντικείμενο, όσο και χωρικά, με αποτέλεσμα να προκύπτει σαφής ανάγκη λήψης διαχειριστικών μέτρων χωρικά προσδιορισμένων. Στις περιπτώσεις που δεν είναι εφικτό να εξειδικευτούν επαρκώς, πραγματοποιήθηκε εκτίμηση χρησιμοποιώντας παραδοχές, με σκοπό είτε την εκπόνηση των απαραίτητων μελετών για τη ρύθμιση πιέσεων, είτε τη λήψη μέτρων που θα έχουν οριζόντια επίδραση στην προστασία και βελτίωση του βαθμού διατήρησης των τύπων οικοτόπων και ειδών. Η εκτίμηση των απειλών από προγραμματιζόμενα ή προβλεπόμενα έργα αφορά κυρίως στις δυνητικές επιπτώσεις από την κατασκευή και λειτουργία τους. Η αξιολόγηση των πιέσεων οδήγησε στον κατά το δυνατόν εντοπισμό των πιέσεων που πρέπει να αντιμετωπισθούν κατά προτεραιότητα, δηλαδή αυτών που έχουν σημαντικές επιπτώσεις σε προστατευτέα αντικείμενα με χαμηλό βαθμό διατήρησης και οι οποίες προσδιορίζονται χωρικά, εστιάζοντας στα προστατευτέα αντικείμενα που εντάχθηκαν στις ομάδες υψηλής και μέσης προτεραιότητας διαχείρισης ως προς τα διαχειριστικά μέτρα. Ακολούθως, αναλύθηκαν περαιτέρω τα χαρακτηριστικά των πιέσεων ως προς την επίπτωση που μπορεί να έχουν σε Τ.Ο. και είδη με τα οποία συνδέονται. Οι κύριες παράμετροι ανάλυσης της πίεσης ως προς την επίπτωση είναι η ένταση (υψηλή, μέτρια, ασθενής), η διάρκεια (μακροχρόνια, βραχυχρόνια) και ο προσωρινός ή μόνιμος χαρακτήρας.

Στην ενδοχώρα οι φυσικοί τύποι οικοτόπων και σημαντικά είδη χλωρίδας και πανίδας δέχονται πιέσεις/απειλές μέτριας ή υψηλής έντασης από την έλλειψη διαχείρισης βόσκησης (κατά θέσεις υπερβόσκηση ή απουσία βόσκησης) και τις επιπτώσεις από τις πρακτικές άσκησης των δραστηριοτήτων του πρωτογενούς τομέα παραγωγής (γεωργία/κτηνοτροφία) που έχουν επιπτώσεις στη ρύπανση του εδάφους και των υδάτων, στην υπεράντληση των υδατικών πόρων, αλλά και στην καταστροφή σημαντικών ενδιαιτημάτων ειδών. Πιέσεις/ απειλές καταγράφονται επίσης από την αλλαγή χρήσης γης και κυρίως τη μετατροπή των φυσικών τύπων οικοτόπων σε αγροτικές καλλιέργειες ή/ και την ανάπτυξη, κατασκευή και χρήση οικιστικών, εμπορικών, βιομηχανικών υποδομών και υποδομών αναψυχής. Πίεση αποτελεί επίσης και η διάνοξη οδικού δικτύου ως παράγοντας κατάτμησης των οικοτόπων και των ενδιαιτημάτων των ειδών, αλλά και ως δείκτης προσβασιμότητας του ανθρώπου στα φυσικά οικοσυστήματα. Άλλες σημαντικές πιέσεις και απειλές για τα είδη και τους τύπους οικοτόπων των περιοχών σχετίζονται με τις δασικές πυρκαγιές, αβιοτικές φυσικές διεργασίες (π.χ. διάβρωση, συσσώρευση ιλύος, ξήρανση, αλάτωση κ.α.) και την παρουσία πάρκων

παραγωγής αιολικής ενέργειας. Σημαντικές κατά τόπους είναι και οι επιπτώσεις από τις δραστηριότητες τουρισμού και αναψυχής με σημαντικότερες εκείνες που προκαλούνται από την χωρίς έλεγχο επίσκεψη στα σπήλαια της περιοχής. Επιπλέον, η συλλογή άγριων ειδών είτε ως κατοικίδια, είτε για την εμπορία τους είτε για ερευνητικούς σκοπούς αλλά και η σκόπιμη θανάτωση τους λόγω εσφαλμένης αντίληψης για την επικινδυνότητα τους αποτελεί σημαντική πίεση για συγκεκριμένες κατηγορίες ειδών.

Στον παράκτιο χώρο οι περισσότερες πιέσεις και απειλές σχετίζονται με την τουριστική αξιοποίηση της περιοχής και την επίδραση που έχει αυτή στο προστατευτέο αντικείμενο μέσω της ανάπτυξης εγκαταστάσεων και υποδομών αθλητισμού, τουρισμού και αναψυχής, τη λειτουργία ανεξέλεγκτων χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων λουόμενων εντός ή γύρω από τους αμμοθινικούς τύπους οικοτόπους, τη ρύπανση από στερεά απορρίμματα, και τη διάνοιξη οδικού δικτύου για την προσέγγιση τροχοφόρων σε παραλίες. Ιδιαίτερα υψηλή πίεση από τη τουριστική ανάπτυξη δέχονται εποχικά οι αμμώδεις παραλίες ωτοκίας των θαλασσιών χελωνών (είδη προτεραιότητας) κατά την θερινή περίοδο αναπαραγωγής τους (φωτορύπανση, τοποθέτηση επίπλων θαλάσσης, όχληση και παραμονή επισκεπτών κατά τη νύχτα, είσοδος τροχοφόρων κ.α.).

Στο θαλάσσιο χώρο οι σημαντικότερες πιέσεις/ απειλές στο προστατευτέο αντικείμενο που εντοπίστηκαν σχετίζονται με την: **1.** μεταφορικές δραστηριότητες ναυσιπλοΐας από τις οποίες μπορεί να προκληθεί θανάτωση ή τραυματισμός ειδών στο σύνολο του κόλπου Ρεθύμνου, **2.** δραστηριότητες αθλητισμού, τουρισμού και αναψυχής όπως η χρήση jet ski, αυτόνομη κατάδυση & καγιάκ σε καταφύγια της Μεσογειακής Φώκιας, **3.** τροποποίηση των συνθηκών των ακτών, των εκβολών και των παράκτιων περιοχών, για ανάπτυξη, χρήση και προστασία των οικιστικών, εμπορικών, βιομηχανικών και ψυχαγωγικών υποδομών και περιοχών που οδηγούν σε καταστροφή θαλάσσιων σπηλιών/καταφυγίων της Μεσογειακής Φώκιας, **4.** συσσώρευση θαλάσσιων απορριμμάτων, **5.** υπεραλίευση και μείωση της διαθέσιμης τροφής, **6.** εμπλοκή ειδών σε αλιευτικά εργαλεία (δίκτυα), ή ακόμη και ηθελημένη θανάτωση, και **7.** αλλαγή της θέσης, του μεγέθους και / ή της ποιότητας των ενδιαιτημάτων λόγω κλιματικής αλλαγής.

Γ.6 Πρόταση οριοθέτησης και χαρακτηρισμού προστατευόμενων περιοχών

Σύμφωνα με το άρθρο 19 του Ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε και ισχύει με το άρθρο 46 του Ν. 4685/2020 «Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις» (ΦΕΚ 92/Α/07.05.2020) οι περιοχές που συμπεριλαμβάνονται στον Εθνικό Κατάλογο Περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 **χαρακτηρίζονται ως περιοχές προστασίας της βιοποικιλότητας** και διακρίνονται σε Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ), Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) και σε προτεινόμενους τόπους κοινοτικής σημασίας (ΤΚΣ), σύμφωνα με την ειδικότερη κατάταξή τους στο Παράρτημα Ι και τους συνημμένους σ' αυτόν Πίνακες 1 και 2 της κοινής απόφασης των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων υπ' αριθμ. 50743/2017 (Β' 4432). Επίσης, στην παράγραφο 1 του άρθρου 19 του Ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε και ισχύει με το άρθρο 46 του Ν. 4685/2020 αναφέρεται ότι *«Περισσότερες περιοχές από τις παραπάνω που βρίσκονται σε γεωγραφική εγγύτητα μεταξύ τους μπορούν να συγκροτούν μία περιοχή προστασίας της βιοποικιλότητας. Δύναται να*

ονοματοδοτούνται βάσει ενός ή περισσότερων από τα προστατευτέα αντικείμενα που φιλοξενούν ή/και βάσει φυσικογεωγραφικών χαρακτηριστικών τους ή/και βάσει της ιστορικής χωρικής ή/και διοικητικής τους ταυτότητας.»

Για την ομαδοποίηση και τον χαρακτηρισμό των προστατευόμενων περιοχών του δικτύου Natura 2000 της Μελέτης 9α: «Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Κρήτης [Ομάδα περιοχών Περιφερειακών Ενοτήτων Ρεθύμνου (μέρους), Ηρακλείου και Λασιθίου] χρησιμοποιήθηκαν τα ακόλουθα κριτήρια: **1.** Χωρική επικάλυψη περιοχών ΕΖΔ-ΤΚΣ με ΖΕΠ, **2.** Γεωγραφική εγγύτητα περιοχών, **3.** Οικολογική συνάφεια προστατευόμενων περιοχών Natura 2000, **4.** Συσχέτιση-εξάρτηση από πλευράς φυσικών πόρων – αβιοτικού περιβάλλοντος, **5.** Κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά/ ανθρωπογενείς δραστηριότητες, **6.** Διοίκηση των προστατευόμενων περιοχών, **7.** Υφιστάμενες θεσμοθετήσεις, **8.** Συνεκτικότητα του δικτύου των προστατευόμενων περιοχών.

Λαμβάνοντας υπόψη τη συνέργεια όλων των ανωτέρω κριτηρίων στην προστασία και διατήρηση του προστατευτέου αντικείμενου, αξιοποιώντας χωρικές και οικολογικές συνάφειες, εξαρτήσεις και συσχετίσεις φυσικών πόρων, το προηγούμενο ιστορικό προστασίας, τις αρμοδιότητες διοίκησης και διαχείρισης των περιοχών, προτάθηκαν εννέα (9) σύνθετες Περιοχές Προστασίας της Βιοποικιλότητας με συνένωση επιμέρους περιοχών του δικτύου Natura 2000, ως ακολούθως:

ELBA43307: Περιοχή Προστασίας της Βιοποικιλότητας Κουρταλιώτη - Πρέβελη			
Κωδικός Natura 2000	Ονομασία Natura 2000	Περιφέρεια/ Περιφερειακή Ενότητα	Μονάδα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών
GR4330003	Κουρταλιώτικο Φαράγγι-Μονή Πρέβελη-Ευρύτερη Περιοχή	Κρήτης/ Ρεθύμνου	17. Μ.Δ. Εθνικού Πάρκου Σαμαριάς και Προστατευόμενων Περιοχών Δυτικής Κρήτης
GR4330007	Κουρταλιώτικο Φαράγγι, Φαράγγι Πρέβελη		

ELBA43305: Πάρκο Οικοανάπτυξης Ψηλορείτη			
Κωδικός Natura 2000	Ονομασία Natura 2000	Περιφέρεια/ Περιφερειακή Ενότητα	Μονάδα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών
GR4330002	Όρος Κέδρος	Κρήτης/ Ρεθύμνου, Ηρακλείου	17. Μ.Δ. Εθνικού Πάρκου Σαμαριάς και Προστατευόμενων Περιοχών Δυτικής Κρήτης
GR4330006	Σώρος-Αγκάθι-Κέδρος		
GR4330008	Πρασσανό Φαράγγι		
GR4330004	Πρασσανό Φαράγγι-Πάτσος-Σφακορύακο Ρέμα-Παραλία Ρεθύμνου και Εκβολή Γεροπόταμου, Ακρ. Λιανός Κάβος-Περιβόλια		
GR4310009	Κρουσώνας-Βρωμόνερο Ίδης		
GR4330005	Όρος Ίδη (Βορίζια, Γερανοί, Καλή Μαδάρα)		
GR4330009	Όρος Ψηλορείτης (Νοτιοδυτικό Τμήμα)		

ELBA43102: Φυσικό Αρχαιολογικό Πάρκο-Γιούχτα-Αγίας Ειρήνης			
Κωδικός Natura 2000	Ονομασία Natura 2000	Περιφέρεια/ Περιφερειακή Ενότητα	Μονάδα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών

GR4310002	Γιούχτας-Φαράγγι Αγίας Ειρήνης	Κρήτης/ Ηρακλείου	18. Μ.Δ. Προστατευόμενων Περιοχών Ανατολικής Κρήτης
GR4310010	Όρος Γιούχτας		

ELBA43113: Φυσικό Πάρκο Αστερουσίων			
Κωδικός Natura 2000	Ονομασία Natura 2000	Περιφέρεια/ Περιφερειακή Ενότητα	Μονάδα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών
GR4310012	Εκβολή Γεροποτάμου Μεσαράς	Κρήτης/ Ηρακλείου	18. Μ.Δ. Προστατευόμενων Περιοχών Ανατολικής Κρήτης
GR4310004	Δυτικά Αστερούσια (από Αγιοφάραγγο έως Κόκκινο Πύργο		
GR4310013	Αστερούσια Όρη (Κόφινας)		
GR4310005	Αστερούσια (Κόφινας)		

ELBA43103: Περιοχή Προστασίας της Βιοποικιλότητας Νήσου Δία			
Κωδικός Natura 2000	Ονομασία Natura 2000	Περιφέρεια/ Περιφερειακή Ενότητα	Μονάδα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών
GR4310003	Νήσος Δία	Κρήτης/ Ηρακλείου	18. Μ.Δ. Προστατευόμενων Περιοχών Ανατολικής Κρήτης

ELBA43202: Φυσικό Πάρκο Οροπεδίου Λασιθίου			
Κωδικός Natura 2000	Ονομασία Natura 2000	Περιφέρεια/ Περιφερειακή Ενότητα	Μονάδα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών
GR4310006	Δίκτη: Ομαλός Βιάννου (Σύμη- Ομαλός)	Κρήτης/ Ηρακλείου, Λασιθίου	18. Μ.Δ. Προστατευόμενων Περιοχών Ανατολικής Κρήτης
GR4310011	Κορυφή Κούπα (Δυτική Κρήτη)		
GR4320002	Δίκτη: Οροπέδιο Λασιθίου, Καθαρό, Σελένα, Κράσι, Σελακάνος, Χαλασμένη Κορυφή		
GR4320010	Λάζαρος Κορυφή-Μαδάρα Δίκτης		
GR4320013	Φαράγγι Σεληνάρι - Βραχάσι		

ELBA43203: Περιοχή Προστασίας της Βιοποικιλότητας Νήσου Χρυσής			
Κωδικός Natura 2000	Ονομασία Natura 2000	Περιφέρεια/ Περιφερειακή Ενότητα	Μονάδα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών
GR4320003	Νήσος Χρυσή	Κρήτης/ Λασιθίου	18. Μ.Δ. Προστατευόμενων Περιοχών Ανατολικής Κρήτης

ELBA43205: Περιοχή Προστασίας της Βιοποικιλότητας Θρυπτής			
Κωδικός Natura 2000	Ονομασία Natura 2000	Περιφέρεια/ Περιφερειακή Ενότητα	Μονάδα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών

GR4320005	Όρος Θρυπτή	Κρήτης/ Λασιθίου	18. Μ.Δ. Προστατευόμενων Περιοχών Ανατολικής Κρήτης
GR4320014	Νοτιοδυτική Θρυπτή (Κουφωτό)		

ELBA43206: Φυσικό Πάρκο Σητείας			
Κωδικός Natura 2000	Ονομασία Natura 2000	Περιφέρεια/ Περιφερειακή Ενότητα	Μονάδα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών
GR4320008	Νήσος Κουφονήσι και Παράκτια Θαλάσσια Ζώνη	Κρήτης/ Λασιθίου	18. Μ.Δ. Προστατευόμενων Περιοχών Ανατολικής Κρήτης
GR4320017	Νήσος Κουφονήσι, Γύρω Νησίδες και Νησίδες Κάβαλλοι		
GR4320016	Όρη Ζάκρου		
GR4320006	Βορειοανατολικό Άκρο Κρήτης: Διονυσάδες, Ελάσα και Χερσόνησος Σίδερο (Άκρα Μαύρο Μούρι-Βάι- Άκρα Πλάκας) και Θαλάσσια Ζώνη		
GR4320009	Βορειοανατολικό Άκρο Κρήτης		
GR4320011	Διονυσάδες Νήσοι και Θαλάσσια Ζώνη		
GR4320004	Μονή Καψά		

Γ.7 Οριοθέτηση και καθορισμός ζωνών

Ο καθορισμός ζωνών σε μια προστατευόμενη περιοχή, με διακριτές και σαφώς προσδιορισμένες επί της αρχής λειτουργίες και χρήσεις αποτελεί εξαιρετικά χρήσιμο εργαλείο άσκησης πολιτικής για τη διατήρηση του προστατευτέου αντικειμένου και την επίτευξη των στόχων των κοινοτικών οδηγιών 92/43/ΕΟΚ και 2009/147/ΕΚ. Το θεσμικό πλαίσιο για τον καθορισμό επιμέρους ζωνών εντός μίας προστατευόμενης περιοχής καθορίζεται από το άρθρο 19 του Ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε και ισχύει με το άρθρο 46 του Ν. 4685/2020 «Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις» (ΦΕΚ 92/Α/07.05.2020). Ειδικότερα, σύμφωνα με την παράγραφο 4 (α, β, γ και δ) του άρθρου 19 του Ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε και ισχύει με το άρθρο 46 του Ν. 4685/2020 αναφέρονται οι ακόλουθες δυνητικές περιπτώσεις καθορισμού ζωνών προστασίας σε Περιοχές Προστασίας της Βιοποικιλότητας ή Εθνικά Πάρκα: α) Ζώνη απόλυτης προστασίας της φύσης (ΖΑΠΦ), β) Ζώνη προστασίας της φύσης (ΖΠΦ), γ) Ζώνη διατήρησης οικοτόπων και ειδών (ΖΔΟΕ) και δ) Ζώνη βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων (ΖΒΔΦΠ).

Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την ζωνοποίηση, αλλά και για τον καθορισμό των επιτρεπόμενων ειδικών χρήσεων ανά ζώνη περιλαμβάνει:

- Συναξιολόγηση τύπων οικοτόπων, ενδιαιτημάτων ορνιθοπανίδας και ειδών και καθορισμό ζωνών σημαντικότητας προστασίας με βάση την αξιολόγηση τύπων οικοτόπων, ενδιαιτημάτων ορνιθοπανίδας και των ειδών που φιλοξενούν.
- Χάραξη και χαρακτηρισμό των ζωνών προστασίας σύμφωνα με τα άρθρα 44 και 46 παρ. 4 του Ν. 4685/2020. Για τη τελική χάραξη των ζωνών προστασίας λήφθηκαν υπόψη: α) τα ενδιαιτήματα των ειδών, β) οι υφιστάμενες και οι προγραμματιζόμενες υποδομές μεταφορών, ενέργειας, συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης, γ) η

χωροταξική οργάνωση, οι χρήσεις γης και η διαχείριση του χώρου κάθε προστατευόμενης περιοχής, δ) οι προβλέψεις των σχεδίων ανάπτυξης για την προστατευόμενη περιοχή, ε) οι ζώνες προστασίας οι οποίες έχουν προβλεφθεί στα πλαίσια παλαιότερων ΕΠΜ ή/και ΣΔ.

Ο ακριβής καθορισμός των ορίων της κάθε ζώνης έγινε με κατά το δυνατόν σταθερά φυσικά ή τεχνητά γραμμικά στοιχεία του εδάφους (π.χ. δρόμοι, κοίτες ποταμών, αναχώματα, κανάλια κ.λπ.) ή νοητές πολυγωνικές γραμμές που συνδέουν σημεία οριζόμενα από γεωγραφικές συντεταγμένες.

Τέλος ο καθορισμός των επιτρεπόμενων ειδικών κατηγοριών χρήσεων σύμφωνα με το άρθρο 44 του ν. 4685/2020, ήταν αποτέλεσμα της συναξιολόγησης των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων στην περιοχή και των δυνητικών συγκρούσεων μεταξύ της διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος και των οικονομικών δραστηριοτήτων.

- Περιφερειακές Ζώνες καθορίστηκαν στις περιπτώσεις που: α) ενδιαιτήματα (ή τμήματα ενδιαιτημάτων) πολύ σημαντικών ειδών, με υψηλή παρουσία των ειδών σε αυτά, εκτείνονται έξω από τα όρια των προστατευόμενων περιοχών αλλά βρίσκονται σε άμεση γειτνίαση με αυτές, και καταγράφονται στις περιοχές αυτές σημαντικές πιέσεις για το προστατευτέο αντικείμενο, β) ανθρωπογενείς δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα είτε αποκλειστικά εκτός είτε και εκτός της προστατευόμενης περιοχής, έχουν ή δύναται να έχουν σημαντική επίδραση στα πολύ σημαντικά είδη ή στους πολύ σημαντικούς τ.ο. της αντίστοιχης περιοχής.
- Ο καθορισμός οικολογικών διαδρόμων βασίστηκε σε σημαντικά στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος εκτός των ορίων των προστατευόμενων περιοχών που συνδέονται από οικολογική άποψη με το προστατευτέο αντικείμενο της εκάστοτε προστατευόμενης περιοχής.

Για κάθε μία από τις προτεινόμενες Προστατευόμενες περιοχές, οι τέσσερις (4) προβλεπόμενες κατηγορίες ζωνών ζώνες διακρίθηκαν σε υποζώνες (επιμέρους χωρικές ενότητες) για την οριοθέτηση των οποίων ελήφθησαν υπόψη: α) Η γεωγραφική εγγύτητα και συνάφεια των επιμέρους περιοχών, β) Η διαφοροποίηση χερσαίων ηπειρωτικών, νησιωτικών και θαλάσσιων τμημάτων, γ) Τα προστατευτέα αντικείμενα που περιλαμβάνουν και οι επιμέρους ιδιαιτερότητες αυτών, δ) Διαφορές προτεινόμενων χρήσεων και ειδικότερων ρυθμίσεων που τυχόν απαιτούνται με σκοπό την διατήρηση των τύπων οικοτόπων και ειδών της περιοχής, ε) Οι ιδιαιτερότητες των επιμέρους περιοχών από άποψη ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, γεωμορφολογίας και τοπίου, και στ) Υφιστάμενες θεσμικές ρυθμίσεις.

Σε συνέχεια των αποτελεσμάτων εφαρμογής της μεθοδολογίας και λαμβάνοντας υπόψη όλες τις παραμέτρους των περιοχών που εξετάστηκαν, προτάθηκε η δημιουργία των ακόλουθων κατηγοριών ζωνών ανά Περιοχή Προστασίας της Βιοποικιλότητας:

ELBA43307: Περιοχή Προστασίας της Βιοποικιλότητας Κουρταλιώτη - Πρέβελη				
Σύνομος κωδικός	Περιοχή Natura 2000	Μοναδικός κωδικός	Έκταση (ha)	Ποσοστό % της έκτασης της προστατευόμενης περιοχής
ΖΑΠΦ-01	GR4330003, GR4330007	ELBA43307_ZA01	4.01	0.05
ΖΠΦ-01	GR4330003, GR4330007	ELBA43307_ZB01	2790.11	37.32
ΖΔΟΕ-01	GR4330003, GR4330007	ELBA43307_ZC01	4690.46	62.73

ELBA43305: Πάρκο Οικοανάπτυξης Ψηλορείτη				
Σύνομος κωδικός	Περιοχή Natura 2000	Μοναδικός κωδικός	Έκταση (ha)	Ποσοστό % της έκτασης της προστατευόμενης περιοχής
ΖΑΠΦ-01	GR4330005, GR4330009, GR4310009	ELBA43305_ZA01	0.21	0.00
ΖΠΦ-01	GR4310009, GR4330002, GR4330004, GR4330005, GR4330006, GR4330008, GR4330009	ELBA43305_ZB01	25139.53	41.32
ΖΔΟΕ-01	GR4310009, GR4330005	ELBA43305_ZC01	36.99	55.58
ΖΔΟΕ-02	GR4310009, GR4330002, GR4330004, GR4330005, GR4330006, GR4330008, GR4330009	ELBA43305_ZC02	30364.99	
ΖΔΟΕ-03	GR4330004, GR4330008	ELBA43305_ZC03	47.76	
ΖΔΟΕ-04	GR4330004	ELBA43305_ZC04	52.39	
ΖΔΟΕ-05	GR4330004	ELBA43305_ZC05	3316.48	
ΖΒΔΦΠ-01	GR4330004, GR4330005, GR4330008	ELBA43305_ZD01	1859.91	3.10
ΖΒΔΦΠ-02	GR4330004	ELBA43305_ZD02	24.89	

ELBA43102: Φυσικό Αρχαιολογικό Πάρκο-Γιούχτα-Αγίας Ειρήνης				
Σύνομος κωδικός	Περιοχή Natura 2000	Μοναδικός κωδικός	Έκταση (ha)	Ποσοστό % της έκτασης της προστατευόμενης περιοχής
ΖΑΠΦ-01	GR4310002, GR4310010	ELBA43102_ZA01	0.03	0.00
ΖΠΦ-01	GR4310002, GR4310010	ELBA43102_ZB01	470.86	65.52
ΖΔΟΕ-01	GR4310002	ELBA43102_ZC01	14.21	2.09
ΖΔΟΕ-02	GR4310002, GR4310010	ELBA43102_ZC02	0.79	
ΖΒΔΦΠ-01	GR4310002	ELBA43102_ZD01	232.49	32.38

ΕΛΒΑ43113: Φυσικό Πάρκο Αστερουσίων				
Σύννομος κωδικός	Περιοχή Natura 2000	Μοναδικός κωδικός	Έκταση (ha)	Ποσοστό % της έκτασης της προστατευόμενης περιοχής
ΖΠΦ-01	GR4310004, GR4310005, GR4310013	ΕΛΒΑ43113_ZB01	5821.53	28.19
ΖΠΦ-02	GR4310004, GR4310005, GR4310013	ΕΛΒΑ43113_ZB02	2606.71	
ΖΠΦ-03	GR4310012	ΕΛΒΑ43113_ZB03	42.53	
ΖΠΦ-04	GR4310004	ΕΛΒΑ43113_ZB04	6.46	
ΖΔΟΕ-01	GR4310004, GR4310005, GR4310013	ΕΛΒΑ43113_ZC01	19536.00	67.37
ΖΔΟΕ-02	GR4310004, GR4310005, GR4310012, GR4310013	ΕΛΒΑ43113_ZC02	626.76	
ΖΔΟΕ-03	GR4310004, GR4310012	ΕΛΒΑ43113_ZC03	97.62	
ΖΒΔΦΠ-01	GR4310004, GR4310005, GR4310012, GR4310013	ΕΛΒΑ43113_ZD01	1154.22	4.45
ΖΒΔΦΠ-02	GR4310012	ΕΛΒΑ43113_ZD02	183.29	

ΕΛΒΑ43103: Περιοχή Προστασίας της Βιοποικιλότητας Νήσου Δία				
Σύννομος κωδικός	Περιοχή Natura 2000	Μοναδικός κωδικός	Έκταση (ha)	Ποσοστό % της έκτασης της προστατευόμενης περιοχής
ΖΑΠΦ-01	GR4310003	ΕΛΒΑ43103_ZA01	0.03	0.00
ΖΔΟΕ-01	GR4310003	ΕΛΒΑ43103_ZC01	1184.58	99.99

ΕΛΒΑ43202: Φυσικό Πάρκο Οροπεδίου Λασιθίου				
Σύννομος κωδικός	Περιοχή Natura 2000	Μοναδικός κωδικός	Έκταση (ha)	Ποσοστό % της έκτασης της προστατευόμενης περιοχής
ΖΑΠΦ-01	GR4320002, GR4320013	ΕΛΒΑ43202_ZA01	0.12	0.00
ΖΑΠΦ-02	GR4320002	ΕΛΒΑ43202_ZA02	0.03	
ΖΠΦ-01	GR4310006, GR4310011, GR4320002, GR4320010, GR4320013	ΕΛΒΑ43202_ZB01	22031.89	51.07
ΖΔΟΕ-01	GR4310006, GR4310011, GR4320002, GR4320010, GR4320013	ΕΛΒΑ43202_ZC01	20220.02	46.87
ΖΒΔΦΠ-01	GR4310006	ΕΛΒΑ43202_ZD01	89.43	0.21
ΖΒΔΦΠ-02	GR4320013	ΕΛΒΑ43202_ZD02	798.03	1.85

ELBA43203: Περιοχή Προστασίας της Βιοποικιλότητας Νήσου Χρυσής				
Σύνομος κωδικός	Περιοχή Natura 2000	Μοναδικός κωδικός	Έκταση (ha)	Ποσοστό % της έκτασης της προστατευόμενης περιοχής
ΖΑΠΦ-01	GR4320003	ELBA43203_ZA01	131.21	25.37
ΖΠΦ-01	GR4320003	ELBA43203_ZB01	372.23	71.97
ΖΔΟΕ-01	GR4320003	ELBA43203_ZC01	13.77	2.66

ELBA43205: Περιοχή Προστασίας της Βιοποικιλότητας Θρυπτής				
Σύνομος κωδικός	Περιοχή Natura 2000	Μοναδικός κωδικός	Έκταση (ha)	Ποσοστό % της έκτασης της προστατευόμενης περιοχής
ΖΑΠΦ-01	GR4320005	ELBA43205_ZA01	0.03	0.00
ΖΠΦ-01	GR4320005, GR4320014	ELBA43205_ZB01	2914.24	30.38
ΖΠΦ-02	GR4320005	ELBA43205_ZB02	4.95	0.05
ΖΔΟΕ-01	GR4320005, GR4320014	ELBA43205_ZC01	6354.90	53.13
ΖΒΔΦΠ-01	GR4320005	ELBA43205_ZD01	117.40	1.21
ΖΒΔΦΠ-02	GR4320005	ELBA43205_ZD02	1458.64	15.21

ELBA43206: Φυσικό Πάρκο Σητείας				
Σύνομος κωδικός	Περιοχή Natura 2000	Μοναδικός κωδικός	Έκταση (ha)	Ποσοστό % της έκτασης της προστατευόμενης περιοχής
ΖΑΠΦ-01	GR4320006, GR4320008, GR4320009, GR4320011, GR4320017	ELBA43206_ZA01	283.12	0.61
ΖΑΠΦ-02	GR4320006, GR4320009	ELBA43206_ZA02	20.57	
ΖΠΦ-01	GR4320006, GR4320011	ELBA43206_ZB01	497.46	7.43
ΖΠΦ-02	GR4320009	ELBA43206_ZB02	151.67	
ΖΠΦ-03	GR4320006, GR4320009	ELBA43206_ZB03	798.86	
ΖΠΦ-04	GR4320006, GR4320009, GR4320016	ELBA43206_ZB04	33.11	
ΖΠΦ-05	GR4320016	ELBA43206_ZB05	1361.88	
ΖΠΦ-06	GR4320017	ELBA43206_ZB06	423.20	
ΖΠΦ-07	GR4320008, GR4320017	ELBA43206_ZB07	378.89	
ΖΠΦ-08	GR4320004	ELBA43206_ZB08	77.15	
ΖΔΟΕ-01	GR4320009	ELBA43206_ZC01	5.00	86.64
ΖΔΟΕ-02	GR4320006, GR4320009	ELBA43206_ZC02	6519.21	
ΖΔΟΕ-03	GR4320006, GR4320011	ELBA43206_ZC03	36905.07	
ΖΒΔΦΠ-01	GR4320006, GR4320009	ELBA43206_ZD01	2671.87	5.33

Πλέον των ζωνών προστασίας, καθορίστηκαν για την περιοχή της Κεντρικής και Ανατολικής Κρήτης δύο (2) Οικολογικοί Διάδρομοι: **1.** Ένας Οικολογικός Διάδρομος (ΟΔ-01, ELEC09A1)

για το Πάρκο Οικοανάπτυξης Ψηλορείτη, στον χώρο μεταξύ της ΖΕΠ-Όρος Ψηλορείτης (Νοτιοδυτικό Τμήμα) (GR4330009) και της ΖΕΠ-Σωρός-Αγκάθι-Κέδρος (GR4330006), και 2. Ένας Οικολογικός Διάδρομος (ΟΔ-01, ELEC09A2), για το Φυσικό Πάρκο Αστερουσίων (στον χώρο μεταξύ ανατολικών και των δυτικών Αστερουσίων). Οι εκτάσεις που καταλαμβάνουν οι οικολογικοί διάδρομοι αποτελούν περιοχές με φυσικά χαρακτηριστικά όμοια με εκείνα των περιοχών Natura 2000 που ενώνουν. Αποτελούν στην ουσία φυσική τους συνέχεια και ως τέτοια χρησιμοποιούνται από είδη ορνιθοπανίδας της περιοχής.

Επίσης καθορίστηκαν τέσσερις (4) Περιφερειακές Ζώνες (ΠΖ): **1.** Μία Περιφερειακή Ζώνη (ΠΖ-01, ELPZ433051), στον χώρο βόρεια της ΕΖΔ-Όρος Ίδη (Βορίζια, Γερανοί, Καλή Μαδάρα)(GR4330005) και βορειοδυτικά της ΕΖΔ-Πρασσανό-Παστός-Σφακορύακο Ρέμα-Παραλία Ρεθύμνου και Εκβολή Γεροποτάμου, Ακρ. Λιανός Κάβος-Περιβόλια (GR4330004) (Πάρκο Οικοανάπτυξης Ψηλορείτη). Στην περιοχή υπάρχουν σημαντικά ενδιαιτήματα αναπαραγωγής τόσο ειδών ορνιθοπανίδας όσο και χειρόπτερων των προστατευόμενων περιοχών του Πάρκου Οικοανάπτυξης Ψηλορείτη, τα οποία δέχονται σημαντικές πιέσεις/ απειλές από τις δραστηριότητες ανάπτυξης ΑΠΕ που λαμβάνουν χώρα στις περιοχές αυτές. **2.** Μία Περιφερειακή Ζώνη (ΠΖ-01, ELPZ431021) στο Φυσικό Αρχαιολογικό Πάρκο Γιούχτα-Αγίας Ειρήνης η οποία περιλαμβάνει τμήμα του φαραγγιού της Αγίας Ειρήνης καθώς και παρακείμενη περιοχή στην οποία ασκείται έντονη βόσκηση, δραστηριότητα η οποία αποτελεί σημαντική απειλή για το προστατευτέο αντικείμενο της ΕΖΔ-Γιούχτας-Φαράγγι Αγίας Ειρήνης (GR4310002). **3.** Μια Περιφερειακή Ζώνη (ΠΖ-01, ELPZ432031), στην Περιοχή Προστασίας της Βιοποικιλότητας Νήσου Χρυσής η οποία περιλαμβάνει θαλάσσια περιοχή περιμετρικά της νήσου. **4.** Μία Περιφερειακή Ζώνη (ΠΖ-01, ELPZ432061), στο Φυσικό Πάρκο Σητείας, η οποία καταλαμβάνει εκτάσεις νότια των περιοχών του δικτύου Natura 2000, ΕΖΔ-Βορειοανατολικό Άκρο Κρήτης: Διονυσάδες, Ελάσα και Χερσόνησος Σίδερο (Άκρα Μαύρο Μούρι-Βάι-Άκρα Πλάκας) και Θαλάσσια Ζώνη (GR4320006) και ΖΕΠ-Βορειοανατολικό Άκρο Κρήτης (GR4320009) έως την ΖΕΠ-Όρη Ζάκρου (GR4320016), καθώς και περιμετρικά της τελευταίας. Πρόκειται για μια περιοχή με ιδιαίτερη σημασία για τα είδη ορνιθοπανίδας των Ζωνών Ειδικής Προστασίας GR4320016 και GR4320009, η οποία ταυτόχρονα δέχεται έντονη πίεση/ απειλή από την ανάπτυξη των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και κυρίως των Αιολικών Πάρκων.

Συνημμένα στο παρόν περιλαμβάνονται Χάρτες που απεικονίζουν τα όρια και τις προτεινόμενες ζώνες προστασίας, τις περιφερειακές ζώνες και τους οικολογικούς διαδρόμους για κάθε Περιοχή Προστασίας της Βιοποικιλότητας.

Γ.8 Προτεινόμενες Επιτρεπόμενες χρήσεις / Ρυθμίσεις

Το θεσμικό πλαίσιο για τον καθορισμό των επιτρεπόμενων ειδικών χρήσεων ανά ζώνη προστασίας εντός μίας προστατευόμενης περιοχής καθορίζεται από τα άρθρα 14α, 14β, 14γ και 14δ του ΠΔ 59/2018, όπως συμπληρώθηκε και ισχύει με το άρθρο 44 παρ. 18 του Ν. 4685/2020 «Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις» (ΦΕΚ 92/Α/07.05.2020) και το άρθρο 44 του Ν. 4759/2020 «Εκσυγχρονισμός της Χωροταξικής και Πολεοδομικής Νομοθεσίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 245/Α/9-12- 2020).

Σύμφωνα με τα άρθρα 14α, 14β, 14γ και 14δ του ΠΔ 59/2018, για κάθε μία από τις Ζώνες Προστασίας ισχύουν τα εξής: α) Επιτρέπονται μόνο ορισμένες ή/και όλες από τις ειδικές κατηγορίες χρήσεων που προσδιορίζονται στα ανωτέρω άρθρα και β) Οι ειδικές χρήσεις

επιλέγονται από τις επιτρεπόμενες ανά ζώνη προστασίας και δύναται να εξειδικεύονται και να ρυθμίζονται, κατά περίπτωση, για κάθε προστατευόμενη περιοχή.

Προτείνονται οι ακόλουθες γενικές διατάξεις για το σύνολο των προστατευόμενων περιοχών:

- Για την προστασία και διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000 ισχύουν οι προβλέψεις του άρθρου 9 του Ν.3937/2011 όπως ισχύει και του άρθρου 19 του Ν.1650/1986 όπως ισχύει.
- Για το όριο αρτιότητας και ελάχιστης κατάτμησης, σε όλες τις ζώνες προστασίας και αναλόγως των επιτρεπόμενων ανά ζώνη ειδικών χρήσεων, εφαρμόζονται οι διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας.
- Εντός των ορίων της προστατευόμενης περιοχής εφαρμόζονται οι εκάστοτε ισχύουσες προστατευτικές διατάξεις, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων της δασικής και της αρχαιολογικής νομοθεσίας, και επιπλέον οι όροι, περιορισμοί και μέτρα προστασίας που προτείνονται από την παρούσα μελέτη.
- Σε περιοχές εντός σχεδίων πόλεων καθώς και εντός οικισμών, οριοθετημένων και μη δεν εφαρμόζεται ζώνωση κατά τις διατάξεις του Ν.4685/2020 και επομένως δεν προσδιορίζονται χρήσεις γης.
- Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 4 περ. δ και παρ. 5 του ν. 4179/2013 (ΦΕΚ Α' 175 8/8/2013) προβλέπεται ότι σε γήπεδα εκμετάλλευσης των οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων επιτρέπεται να περιλαμβάνονται εκτάσεις, που υπάγονται σε ειδικά καθεστώτα προστασίας, όπως, μεταξύ άλλων, περιοχές υπαγόμενες στο εθνικό σύστημα προστατευόμενων περιοχών του Ν. 3937/2011 και περιοχές του Δικτύου Natura 2000. Σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη, οι εκτάσεις αυτές διέπονται από τα οικεία ειδικά νομικά καθεστώτα προστασίας. Συναφώς εκτάσεις που εμπίπτουν σε χερσαίες ζώνες (ΖΠΦ, ΖΔΟΕ, ΖΒΔΦΠ) της περιοχής μελέτης μπορούν να συμπεριλαμβάνονται σε προγράμματα και σχέδια ολοκληρωμένης τουριστικής ανάπτυξης μέσω οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων. Οι χρήσεις, τα έργα και οι δραστηριότητες που θα ασκούνται στις εκτάσεις αυτές, σύμφωνα με τους όρους της οικείας ΣΜΠΕ, θα πρέπει να είναι σύμφωνες με τις προβλεπόμενες για κάθε ζώνη διατάξεις, χρήσεις και λοιπούς περιορισμούς.
- Από τις χρήσεις και ρυθμίσεις που προτείνονται στην παρούσα μελέτη προτείνεται να εξαιρούνται έργα και δραστηριότητες τα οποία έχουν λάβει ΑΕΠΟ (έως την έκδοση του ΠΔ) κατόπιν Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, Δέουσας Εκτίμησης και Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης και τα οποία μπορούν να υλοποιηθούν σύμφωνα με τους περιβαλλοντικούς όρους που έχουν λάβει.
- Δεν επιτρέπεται η εκτέλεση έργων και η άσκηση δραστηριοτήτων που δεν αναφέρονται στις επιτρεπόμενες ειδικές χρήσεις. Της απαγόρευσης αυτής εξαιρούνται έργα εθνικής σημασίας, ύστερα από έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, καθώς και έργα και παρεμβάσεις λόγω έκτακτης ανάγκης, υπό την προϋπόθεση ότι, μετά την παρέλευση του κινδύνου, ο αρμόδιος φορέας επέμβασης θα προβεί στις απαραίτητες ενέργειες αποκατάστασης του οικοσυστήματος σύμφωνα με τις υποδείξεις της Μονάδας Διαχείρισης Προστατευόμενης Περιοχής.

- Επιτρέπεται σε κάθε ζώνη η παραμονή και λειτουργία των υφιστάμενων έργων κοινής ωφέλειας και η επέκταση του δικτύου ΑΔΜΗΕ, σύμφωνα με την διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης και την εκπόνηση των απαιτούμενων μελετών, με νέες Γραμμές Μεταφοράς τουλάχιστον σε παράλληλη όδευση.
- Για το σύνολο των έργων και των δραστηριοτήτων των κατηγοριών της ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/17185/1069 (ΦΕΚ 841/Β/24.02.2022) υπουργικής απόφασης (όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει), που χωροθετούνται εντός προστατευόμενων περιοχών του δικτύου Natura 2000, για τα οποία δεν απαιτείται η υλοποίηση ΜΠΕ και δεν υπόκεινται σε ΠΠΔ, θα πρέπει να διενεργείται προκαταρκτική εκτίμηση των επιπτώσεων τους (screening) στο προστατευτέο αντικείμενο. Στη συνέχεια και αν κριθεί απαραίτητο θα πρέπει να διενεργείται δέουσα εκτίμηση επιπτώσεων βάσει των προδιαγραφών της υπό στοιχεία 52983/1952/27.9.2013 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β' 2436), η οποία υποβάλλεται στη Μονάδα Διαχείρισης Προστατευόμενης Περιοχής (ΜΔΠΠ) του άρθρου 34 του ν. 4685/2020 (Α' 92). Για τα υφιστάμενα έργα και δραστηριότητες που εμπίπτουν στην πιο πάνω περίπτωση, υπάρχει υποχρέωση υλοποίησης δέουσας εκτίμησης εντός 3 ετών από την έκδοση του Προεδρικού Διατάγματος.

Αναφορικά με τις ρυθμίσεις που προτείνονται για τις προτεινόμενες Περιφερειακές Ζώνες (ΠΖ) και τους προτεινόμενους Οικολογικούς Διαδρόμους (ΟΔ) προτείνονται τα ακόλουθα: **1.** Στην ΠΖ και τον ΟΔ του Φυσικού Πάρκου Ψηλορείτη θα πρέπει η περιβαλλοντική αδειοδότηση των σχεδιαζόμενων ΑΠΕ να ακολουθεί τη διαδικασία και να υπάγεται στο νομικό καθεστώς που ισχύει για την αδειοδότηση αντίστοιχων εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων εντός των ορίων των περιοχών του δικτύου Natura 2000. **2.** Στην ΠΖ του Φυσικού Αρχαιολογικού Πάρκου Γιούχτα-Αγίας Ειρήνης ισχύουν όροι και περιορισμοί στη βόσκηση ή εξειδίκευση των οποίων θα καθοριστούν στο Σχέδιο Διαχείρισης του Φυσικού Αρχαιολογικού Πάρκου Γιούχτα-Αγίας Ειρήνης. **3.** Στην ΠΖ της Περιοχής Προστασίας της Βιοποικιλότητας Νήσου Χρυσής δεν επιτρέπονται: α) Η αλιεία με συρόμενα εργαλεία (γρι - γρι, ανεμότρατες και πεζότρατες) στις περιοχές όπου απαντώνται λιβάδια Ποσειδωνίας, β) Κάθε είδους αλλοίωση της ακτής και του πυθμένα της θαλάσσιας ζώνης, καθώς και η καταστροφή ή η επιβάρυνση των παράκτιων και θαλάσσιων οικοτόπων, γ) Η μεταφορά μηχανοκίνητων μέσων, οικοδομικών υλικών και στερεών αποβλήτων χωρίς ειδική άδεια η οποία θα εκδίδεται από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση της Περιφέρειας Κρήτης. **4.** Στην ΠΖ του Φυσικού Πάρκου Σητείας θα πρέπει η περιβαλλοντική αδειοδότηση του συνόλου των σχεδιαζόμενων δραστηριοτήτων/ εγκαταστάσεων να ακολουθεί την διαδικασία και να υπάγεται στο νομικό καθεστώς που ισχύει για την αδειοδότηση εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων εντός των ορίων των περιοχών του δικτύου Natura 2000. Επιπλέον για τα Αιολικά Πάρκα θα πρέπει να υπάρχει υποχρέωση υλοποίησης διευρυμένου προγράμματος παρακολούθησης, σύνταξης Σχεδίου Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και ετήσιας επικαιροποίησης του, βάσει των ειδικότερων όρων οι οποίοι θα καθοριστούν κατά την υλοποίηση του Σχεδίου Διαχείρισης. **5.** Στον ΟΔ του Φυσικού Πάρκου Αστερουσίων θα πρέπει η περιβαλλοντική αδειοδότηση του συνόλου των σχεδιαζόμενων δραστηριοτήτων/ εγκαταστάσεων να ακολουθεί την διαδικασία και να υπάγεται στο νομικό καθεστώς που ισχύει για την αδειοδότηση εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων εντός των ορίων των περιοχών του δικτύου Natura 2000.

Φύλλα των ζωνών προστασίας («ζωνόφυλλα») όπου παρουσιάζονται συγκεντρωτικά οι επιτρεπόμενες χρήσεις ανά πολύγωνο ζώνης προστασίας, καθώς και αρχεία χρήσεων γης που περιγράφονται συνοπτικά οι ειδικές χρήσεις γης ανά κατηγορία ζώνης ένα για κάθε προτεινόμενη Περιοχή Προστασίας της Βιοποικιλότητας επισυνάπτονται στο παρόν.

Γ. 9 Σχέδιο Διαχείρισης

Το Σχέδιο Διαχείρισης αποτελεί το επιχειρησιακό έγγραφο που προσδιορίζει τους τρόπους και τα μέσα για την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί για την προστασία και διατήρηση του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής. Περιλαμβάνει όλες τις προτεινόμενες δράσεις και μέτρα που προκύπτουν ως αποτέλεσμα της ανάλυσης και αξιολόγησης της μελέτης, καθώς και της πρότασης χαρακτηρισμού και θεσμικών ρυθμίσεων. Το περιεχόμενο του Σχεδίου Διαχείρισης καθορίζεται βάσει της παραγράφου 3 του άρθρου 21 του νόμου 1650/1986, όπως έχει αντικατασταθεί από την παράγραφο 1 του άρθρου 47 του νόμου 4685/2020. Συγκεκριμένα το Σχέδιο Διαχείρισης περιλαμβάνει:

- Δεδομένα σχετικά με τους τύπους οικοτόπων και τα είδη των προστατευόμενων περιοχών, τις πιέσεις που δέχονται και τους στόχους διατήρησης που έχουν τεθεί γι' αυτά.
- Τα Μέτρα Διαχείρισης που αποτελούν εργαλεία για την επίτευξη των στόχων διατήρησης, καθώς και της άρσης των πιέσεων/ απειλών στα προστατευτέα αντικείμενα. Οι διαχειριστικές δράσεις, παρεμβάσεις και μέτρα που διατυπώνονται κρίνονται απαραίτητα για τη διατήρηση ή την επίτευξη της ικανοποιητικής διατήρησης του προστατευτέου αντικειμένου, ήτοι των επιμέρους στοιχείων αυτού.
- Σχέδιο Δράσης για την εφαρμογή των μέτρων διαχείρισης.
- Πρόγραμμα παρακολούθησης του προστατευτέου αντικειμένου και αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας του Σχεδίου Διαχείρισης.

Κατόπιν των ανωτέρω, εισηγούμαστε την Έγκριση της Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης «Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Κρήτης. Ομάδα περιοχών Natura Περιφερειακών Ενοτήτων Ρεθύμνου (μέρους), Ηρακλείου και Λασιθίου», για τον χαρακτηρισμό των περιοχών του δικτύου Natura 2000 με κωδικούς:

- GR4330003-Κουρταλιώτικο Φαράγγι-Μονή Πρέβελη-Ευρύτερη Περιοχή (ΕΖΔ), GR4330007-Κουρταλιώτικο Φαράγγι, Φαράγγι Πρέβελη (ΖΕΠ) ως **Περιοχή Προστασίας της Βιοποικιλότητας Κουρταλιώτη - Πρέβελη.**
- GR4330002-Όρος Κέδρος (ΕΖΔ), GR4330006-Σώρος-Αγκάθι-Κέδρος (ΖΕΠ), GR4330008-Πρασσανό Φαράγγι (ΖΕΠ), GR4330004-Πρασσανό Φαράγγι-Πάτσος-Σφακορύακο Ρέμα-Παραλία Ρεθύμνου και Εκβολή Γεροπόταμου, Ακρ. Λιανός Κάβος-Περιβόλια (ΕΖΔ), GR4310009-Κρουσώνας-Βρωμόνερο Ίδης (ΖΕΠ), GR4330005-Όρος Ίδη (Βορίζια, Γερανοί, Καλή Μαδάρα) (ΖΕΠ), GR4330009-Όρος Ψηλορείτης (Νοτιοδυτικό Τμήμα) (ΖΕΠ) ως **Πάρκο Οικοανάπτυξης Ψηλορείτη.**
- GR4310002-Γιούχτας-Φαράγγι Αγίας Ειρήνης (ΕΖΔ), GR4310010-Όρος Γιούχτας (ΖΕΠ) ως **Φυσικό Αρχαιολογικό Πάρκο-Γιούχτα-Αγίας Ειρήνης.**

- GR4310012-Εκβολή Γεροποτάμου Μεσαράς (ΖΕΠ), GR4310004-Δυτικά Αστερούσια (από Αγιοφάραγγο έως Κόκκινο Πύργο (ΕΖΔ), GR4310013-Αστερούσια Όρη (Κόφινας) (ΖΕΠ), GR4310005-Αστερούσια (Κόφινας) (ΕΖΔ) ως **Φυσικό Πάρκο Αστερουσίων**.
- GR4310003-Νήσος Δία (ΕΖΔ/ΖΕΠ) ως **Περιοχή Προστασίας της Βιοποικιλότητας Νήσου Δία**.
- GR4310006-Δίκτη: Ομαλός Βιάννου (Σύμη-Ομαλός) (ΕΖΔ), GR4310011-Κορυφή Κούπα (Δυτική Κρήτη) (ΖΕΠ), GR4320002-Δίκτη: Οροπέδιο Λασιθίου, Καθαρό, Σελένα, Κράσι, Σελακάνος, Χαλασμένη Κορυφή (ΕΖΔ/ΤΚΣ), GR4320010-Λάζαρος Κορυφή-Μαδάρα Δίκτης (ΖΕΠ), GR4320013-Φαράγγι Σεληνάρι - Βραχάσι (ΖΕΠ) ως **Φυσικό Πάρκο Οροπεδίου Λασιθίου**.
- GR4320003-Νήσος Χρυσή (ΕΖΔ) ως **Περιοχή Προστασίας της Βιοποικιλότητας Νήσου Χρυσής**.
- GR4320005-Όρος Θρυπτή (ΕΖΔ), GR4320014-Νοτιοδυτική Θρυπτή (Κουφωτό) (ΖΕΠ) ως **Περιοχή Προστασίας της Βιοποικιλότητας Θρυπτής – Καψά**.
- GR4320008-Νήσος Κουφονήσι και Παράκτια Θαλάσσια Ζώνη (ΕΖΔ), GR4320017-Νήσος Κουφονήσι, Γύρω Νησίδες και Νησίδες Κάβαλλοι (ΖΕΠ), GR4320016-Όρη Ζάκρου (ΖΕΠ), GR4320006-Βορειοανατολικό Άκρο Κρήτης: Διονυσάδες, Ελάσα και Χερσόνησος Σίδερο (Άκρα Μαύρο Μούρι-Βάι-Άκρα Πλάκας) και Θαλάσσια Ζώνη (ΕΖΔ/ΤΚΣ), GR4320009-Βορειοανατολικό Άκρο Κρήτης (ΖΕΠ), GR4320011-Διονυσάδες Νήσοι και Θαλάσσια Ζώνη (ΖΕΠ), GR4320004-Μονή Καψά (ΕΖΔ) ως **Φυσικό Πάρκο Σητείας**.

Η Αναπληρώτρια Προϊσταμένη του Τμήματος Προστατευόμενων Περιοχών

Κωνσταντίνα Μασίκα

ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ:

- α) 9 Χάρτες Ζωνοποίησης
- β) 9 αρχεία Ζωνόφυλλων
- γ) 9 αρχεία Χρήσεων Γης
- δ) 9 αρχεία Μετρόφυλλων